

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LVI. évf. 1. szám
2003. július

Órségváltás

Egyházmegyéink,
gyülekezeteink,
intézményeink
életéből

Az igazat mondd, ne
csak a valódit - az
Európai Unióról

Fórum a
konfirmációról

Tegyetek
tanítványokká
minden népeket...
...még a romákat is?

Kulturális ajánló

Gyerekekről és
gyerekeknek

Egyházkerületi
krónika

Üdvözet az Olvasónak!

A Sárospataki Református Lapok immár 121 éves múltra tekint vissza. Igaz, volt ebben néhány évtizedes kényszerszünet. A marxista-leninista áldemokrácia bukása után felébredt ez a lap is kényszer-csipkerózsika álmából, s Szabó Sándor szerkesztésében 12 éven át igyekezett a szellem erejével szolgálni a Tiszáninneri Egyházkerület református népét.

Bizonyos tekintetben újabb korszakhatárhoz érkezett az Egyházkerület lapja. Külső jegeiben mindenképpen mást, újat kíván nyújtani. Az igazi kérdés természetesen az, hogy az új külső milyen tartalmat hordoz. Ebben a tekintetben meglehetősen nagy kockázatot vállalt a Kiadó, amikor elfogadta a nagyrészt ifjú lelképásztorokból álló szerkesztő közösségnek a munkáját, hiszen ők szinte semmilyen lapszerkesztői tapasztalattal nem rendelkeznek. Ez a bizalomra épülő döntés elsősorban annak a sárospataki szellemi környezetnek szólt, melynek olvaszó tégelyében egykor kifomálódott, most pedig új utakon indul ez az újság. Hogy a pataki szellem mire képes ma, azt Tiszáninnen közössége méri meg.

Azt is látnunk kell azonban, hogy a Sárospataki Református Lapok nem lehet más, mint amilyen mi, Tiszán inneni reformátusok vagyunk. A felvetődő kérdésekre olyan válaszokat tud megfogalmazni, mint amelyeket mi képesek vagyunk adni. Ez a lap nekünk és rólunk szól. Ha itt-ott kissé sötét a kép, talán nem csak a szerkesztőség látásával van valamilyen baj.

A keresetlen őszinteséghez tartozik annak kinyilvánítása, hogy ezt a lapot elsősorban a lelképásztorok éltethetik, mint ahogy ők lehetnek megbuktatói is. Rajtuk múlik, hogy eljutnak-e a példányok a gyülekezetekhez, valamint a gyülekezetekről szóló információ a szerkesztőkhöz.

Mindazonáltal reménységgel nézünk a jövőbe, mert elsősorban nem emberekre tekintünk. Akihez pedig szemünket emeljük, Annak áldása legyen az Olvasón!

a szerkesztőség

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben	3
Órségváltás	4
Főgondnoki gondolatok az egyházkerület életéről	6
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Abaúji Egyházmegye	8
<i>Beszámoló az egyházmegyei közgyűlésről</i>	8
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Borsod-Gömöri Egyházmegye	10
<i>Beszámoló az egyházmegyei közgyűlésről</i>	10
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Egervölgyi Egyházmegye	12
<i>Megalakult az Egyházi Közművelődési Egyesület</i>	12
<i>Új parókia épült Füzesabonyban</i>	13
Egyházmegyéink, gyülekezeteink – Zempléni Egyházmegye	14
<i>Hálaadó istentisztelet Bodrogkeresztúron</i>	14
<i>Beszámoló az egyházmegyei közgyűlésről</i>	15
<i>Egy presbiter hitből fakadó cselekedetei</i>	16
Intézményeinkről	18
<i>A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből</i>	18
<i>A Sárospataki Református Teológiai Akadémia életéből</i>	19
<i>Máon: menedék</i>	21
Tegyetek tanítványokká minden népeket... még a romákat is?	23
Fórum - Kikonfirmálunk?	25
Az igazat mondd, ne csak a valódit – az Európai Unióról	27
Gyerekekről és gyerekeknek	32
Olvasni jobb – könyv és zeneajánló	34
Egyházkerületi krónika	35

A Tiszáninneri Református
Egyházkerület Lapja

Közösségvállalás és elhatárolódás

1Királyok 13,1-8

Lukács 5,27-32

Két történet: egy ószövetségi és egy újszövetségi. A történetben közös, hogy mindkettőben lakomára való meghívásról van szó, s mindkettőben megütközésről, megbotránkozásról értesülünk. Az ószövetségi történetben az vált ki megütközést, hogy egy egyszerű ember visszatartja egy király meghívását. Az újszövetségi történetben pedig az vált ki megbotránkozást, hogy egy rabbi elfogadja egy vámszedő meghívását.

Egy elhatárolódás és egy közösségvállalás. Tanítson bennünket ez a két történet arra, mikor kell elhatárolódnunk és mikor kell közösséget vállalnunk.

Az ószövetségi történetben Jeroboám király a meghívó. Korábban Salamon király „ellenzéke” volt, aki a kiály haragja elől Egyiptomba menekült. Salamon halála után visszatért, s az ország nagyobbik részét elszakította Salamon utódától, Roboámtól. Hogy a későbbi egyesülésnek útját állja, Béthelben és Dánban egyiptomi mintára aranyborjú szobrait állíttatja fel. Ezt az ünnepet zavarja meg a júdabeli Isten embere, s jövendőül a szentély ellen, megbénul a király, széthasad az oltár és kiömlik a hamu. Jeroboám, hogy mentse a látszatot, úgy tesz, mintha ez is az ünnepséghez tartozna, meghívja a júdabeli embert az asztalához: Meg akarlak ajándékozni téged. De a próféta visszautasítja.

Nem vállal közösséget a bálvánnyal, nem szédítheti meg az ajándék. Bálám engedett a pénz csábításának. A helyes magatartás az, amit ez a próféta tett. Péter apostol hasonló esetben – amikor Simon mágus pénzzel kínálta – ezt mondta: A te pénzed veled együtt vesszen el! Ezen a ponton a „párbeszéd” csak ebben a formában képzelhető el: „Térj meg gonoszságodból és kérjed Istent, talán megbocsát.”

A mammon szeretete 1000 évvel később is megvolt. Lévi, amikor vállalta a vámszedő hivatalát, tudta, hogy ez népe megvetését vonja maga után. De vállalta a közutálatot, mert a pénz szeretete erősebb volt. Ám ekkor egy erősebb „mágnes” vonzásába került. Jézus odalépett hozzá: Kövess engem! És megszűnt a pénz varázsa. Mindenét elhagyta. Követte Jézust.

S ahogy a mágnes nemcsak magához vonzza a vasreszeléket, hanem a reszeléket is mágnessé teszi, így érzi

Lévi a szükségét annak, hogy másokat is, volt kollégákat is Jézushoz vigyen. Ezért szerez lakomát, és ezért hívja meg Jézust. S ez az, amin a farizeusok megbotránkoznak. Lévi magatartását értjük. Jézust is. Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. A bűnösöknek, a Jeroboámoknak, Léviknek, Simon mágusoknak van szükségük a megtérésre.

A farizeusok így gondolkoznak: mi nem orvosok vagyunk. S egy egészséges ember nem tehet többet, mint kerüli a fertőzés veszélyét. Jó erkölcsöt megromtanak gonosz társaságok. Hát kerüljük a rossz társaságot. Az eset utáni ember felállít magának egy erkölcsi normát: tisztesség, megbízhatóság, hűség, s igyekszik elhatárolódnival azoktól, akik ezt a mércét nem ütik meg. Jaj, ha elvetjük ezeket a mértékeket! Ha az válik megszokottá, hogy a vámos csempészkedik s a vagyonőr lepaktál a betörőkkel! De jaj, ha az emberi mércét abszolút értéknek tekintjük, ha magunkat makkegészségesnek vélünk. Nemcsak az vét a VI. parancsolat ellen, aki gyilkol, hanem az is, aki ok nélkül haragszik, nemcsak a házasságtörő vét a VII. parancsolat ellen, hanem az is, aki gonosz kívánság okából tekint a másik emberre. Mi mindannyian „fertőzötték” vagyunk. Mindannyiunknak szükségünk van az áldott orvosra.

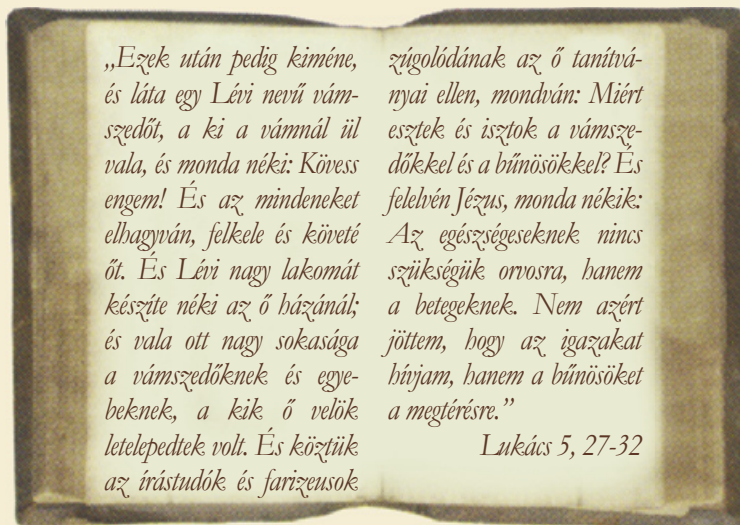
Hol kell elhatárolódnunk? Ahol bálványok vannak. Hol kell közösséget vállalnunk? Ahol Jézus gyógyító munkája nyomán bálványok dőlnek.

Egy kárpátaljai lelkipásztor mondta el: egy asszony jelentkezett nála. – Most szabadultam a börtönből. Anyagilykosságért voltam elítélve. A börtönben megtértem, hitre jutottam. Szívesen vállalom munkát a gyülekezetben.

Bizony hosszú időbe telt – mondta a lelkipásztor –, amíg megértettem Jézus szavát: Amit én megtisztítottok, te nem mondd tisztátalannak! A régi Aranyhárfa Igaz papné tükre című verse ezt így mondja el:

Ha bűnös nő jön elébe,
Érezze meg, hogy az testvére
S talán ő is épp olyan lenne,
Ha nem védené az Úr kegyelme.

Irlanda Sándor

„Ezek után pedig kiméne, és látta egy Lévi nevű vámszedőt, a ki a vámmál ül vala, és monda néki: Kövess engem! És az mindeneket elhagyván, felkele és követé őt. És Lévi nagy lakomát készíte néki az ő házánál; és vala ott nagy sokasága a vámszedőknek és egybeknek, a kik ő velök letelepedtek volt. És köztük az írásstudók és farizeusok

szólódnak az ő tanítványai ellen, mondván: Miért esztek és isztok a vámszedőkkel és a bűnösökkel? És felelvén Jézus, monda nékik: Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket a megtérésre.”

Lukács 5, 27-32

Örségváltás

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Tiszáninnen Részzsinat! Atyák és Testvérek! Kedves Vendégeink!

Az általános tisztújítás egyházkerületünkben e mai ünnepi alkalommal véget ért. Rég volt már szeptember, amikor az egyházmegyei jelölésekkel elkezdődött a következő hat évet meghatározó választási folyamat. És ha választás, akkor sokan úgy gondolják, hogy az egyházban sincs másként, minthogy a jelöltekből a választás során ellenfelek lesznek és a végeredmény megszületése után az ellenfelek ellenségeké is válnak. E mostani tisztújítás valóban újítást is hozott. Kerületünk három egyházmegyéjében új az esperes, új a püspökhelyettes, új a főgondnok és új a püspök is.

„Én Csomós József esküszöm az élő Istenre, aki Atya, Fiú, Szentlélek, teljes Szentháromság, egy örök Isten, hogy mint a Tiszáninnen Református Egyházkerület törvényesen megválasztott püspöke az egyházi törvényekben tisztemre tartozó kötelességeket híven és lelkiismeretesen teljesítem.

Anyaszentegyházunk hitelveit, törvényekben biztosított jogait, szabadságát és alkotmányát fenntartani, az evangélium hirdetésének tisztaságát védelmezni, fejleszteni teljes erőmmel és minden tehetséggel igyekszem.

Egyházi ügyekben egyedül közvetlen főhatóságomnak a Tiszáninnen Református Egyházkerület Közgyűlésének utasításait és rendeleteit fogadom el és követem.

A polgári hatóságoknak egyházi törvényeinkbe és önkormányzati jogainkba ütköző rendeleteit végre nem hajtom és azo-

kat az Egyházkerület Közgyűlésének bejelentem.

Mint kormányzó és mint az Egyházkerületi Bíróság elnöke egyházi törvényeink értelmében részrehajlás nélkül, az igazság és lelkiismeretem szerint járok el.

Anyaszentegyházunk külső-belső építésében példaképpen elől járn; Egyházkerületünk törvényesen hozott rendeleteit és határozatait megtartani és megtartatni, ítéleteit végrehajtani és végrehajthatni, a kebelbeli gyülekezeteknek, egyházmegyeeknek anyagi és szellemi jólétére buzgón felügyelni, érdekeiket a felettes hatóságok körében is hűségesen képviselni; az általános jó rend és közösség békéjének virágzását, Isten országának dicsőségét eröm mértéke szerint és Isten kegyelme által előmozdítani szent kötelességemnek ismerem.

Isten engem úgy segítjen!”

Hadd legyen hát az első kérdésem, amire ma előttetek keresem a választ: ellenségek szorításában lehet-e tovább menni? Vagy még inkább: milyenek annak a jövőnek a kilátásai, amire ilyen érzésekkel indul az ember?

Azután vannak más kérdések, amik sokkal inkább személyre szabottak: az ember meg tud-e felelni annak az elvárásnak, ami elé újonnan megválasztott tisztsége állítja?

Személy szerint, én meg tudok-e felelni annak az elvárásnak, amit – Enyedi Andor püspök klasszikussá lett megfogalmazása óta – a püspöki szolgálat hármas tisztének nevezünk: úgymint pásztor, őrálló és kormányzó?

Tudok-e pásztor maradni a gönci gyülekezetnek? Tudok-e pásztorává válni, a szó legnemesebb értelmében, kerületünk lelkipásztori közösségének? Tudok-e majd pásztor lenni annak a nem kis számú közösségnek, melyet oktatási intézményeink tanárai és tanítói, kerületünk pedagógus társadalma alkot? Meg tudok-e felelni annak a jogos elvárásnak, hogy pásztor legyek Tiszáninnen minden református emberének, aki bizalommal hozzám fordul?

Lesz-e elég határozottságom őrállónak lenni? Őrt állni törvényes egyházi rendünk mellett. Ahogy az esküben megfogadtam: megtartom és megtarta-

tom? Lesz-e bátorságom kerületünk más tisztségviselőin a törvény erejénél fogva számon kérni saját hivatali esküjüket? Lesz-e mindig kellő erő őrt állni intézményeink felett, ha feléjük emberi butaság vagy gonosz indulat miatt akár a törvényalkotás eszközeivel is, ártó szándékkal közelednek? Lesz-e elég kitartás őrködni a sokszor olyan törékeny békesség fölött, hogy megmaradjon a lelkekben és erősödjön? Erősödjön az emberek között a legkisebb gyülekezettől a Kárpát-medencei magyarságunk egészen nagy közösségéig! Megmaradjon és erősödjön a történelmi egyházak és más keresztyén felekezetek között!

Végül van-e bennem elég bölcsesség kormányozni? Kormányzónak lenni abban az értelemben, hogy látom a célt, és megtalálom a célhoz vezető nem legrövidebb, de legbiztonságosabb utat?

Az utat, ahol nem látványos sikerek hírének szavait viszi a szél, hanem való eredményeknek örülnek közösségek a tettek mezején.

Eleget tanultam-e előttem járt püspökök példájából? Néhai Ráski Sándortól, akivel halála napján beszéltem, és jólesett az akkor negyedéves teológusnak, a püspök ígérete és biztatása, hogy Tiszántúlról majd hazajöhe-

–

tek, ide, szeretett pátriámba. Vagy Kürti Lászlótól, akivel az első héber vizsgától kezdve sokszor nem értettem egyet, de csodáltam merész határozottságát. Vagy Mészáros Istvántól, aki a kilencvenes évek elején atyai bölcsességgel és szeretettel bánt a kezdő abauji esperessel?

Főtiszteletű Atyák és Testvérek!
Mennyi, mennyi kérdés!

És szinte látom, ahogy most sokan a fejetekhez kaptok, mondván: No! Mi is jól beleválasztottunk, ha újdonsült püspökünk a beiktatása napján kezd el ezeken a kérdéseken gondolkodni!

Szeretnék hát megnyugtatni benneteket, hogy ezekre a kérdésekre az elmúlt nyáron kerestem a választ. Akkor, amikor lelkipásztor társaim és barátaim meggyőztek arról, hogy indulnom kell a választásokon. És már akkor a megtalált felelet örömevel eldöntöttem, hogy ha a választás eredménye az lesz, ami lett, akkor ezt fogom megosztani veletek ezen a napon, a püspökszentelés napján.

A felelet minden kérdésre egyszerre válasz.

Egyik része akár mottónak is nevezhető, amit számomra az örökkévaló Isten sokszorosán bebizonyított tapasztalattá tett. Ezt így fogalmaztam meg évekkal ezelőtt: A jövő sohasem körülöttem, a jövő mindig bennem születik.

A válasz másik része, hogy ezt a bennem születő jövőt Isten teremti meg Igéje és Szentlelke által. Így adott választ kérdéseimre Keresztelő János apjának, Zakariásnak az énekével, amiből most néhány kiragadott verset

hadd olvassak fel, a Lukács evangéliuma első részéből:

„Áldott az Úr, Izrael Istene, hogy meglátogatta és megváltotta az ő népét, és felemelte az üdvösségnek szarvát nekünk az ő gyermekének, Dávidnak házában, amint szólott az ő szent prófétáinak szája által, akik eleitől fogva voltak, hogy a mi ellenségeinktől megszabadít, és mindazoknak kezéből, akik minket gyűlölnék; hogy irgalmasságot cselekedjék a mi atyáinkkal, és megemlékezzék az ő szent szövetségéről, az esküvésről, amellyel megesküdött Ábrahámnak, ami atyánknak, hogy ő megadja nekünk, hogy megszabadulván a mi ellenségeinknek kezéből, félelem nélkül szolgáljunk neki. Szent-ségben és igazságban ő előtt a mi életünknek minden napjaiban.”

Az egyik gondolat a hálaadás a történelem Urának azért, hogy meglátogatta népét. Meglátogatta abban az értelemben, amit így is fordíthatunk a mi nyelvünkre: „gondoskodott arról”, hogy megszabaduljunk ellenségeink szorításából. Mert vélt vagy valós ellenségek szorításában nem lehet jövőt építeni. De ő megszabadított. Megszabadított abban az értelemben, hogy megértette velem: a legnagyobb ellenségem önmagam vagyok. A magam régi beidegződéseivel, szokásaival, kicsinyhitűségével és félelmeivel. És Ő gondoskodott arról, hogy szinte halljam a hangját: Figyelj! Nézz már fel újra a keresztre! Nézz fel és vedd már észre végre: ha azt megtettem, hogy egyszerűen Fiamat áldoztam érted, ha azt megtettem, hogy neki adtam minden hatalmat mennyen és földön, ha azt megtettem, hogy mint legidősebb testvéred előtted jár és mutatja az utat, ha ezt megtettem érted, akkor miért ne ten-

ném meg a többit is. Ne félj hát, mert veled vagyok, csak te is legyél Velem. Legyél Velem és ne feledd, hogy szeretetet kívánok és nem áldozatot, ne feledd, hogy ellenséged addig van és addig lesz, amíg nem tudsz érte imádkozni. Mert meg fogod látni, hogy az imádságban testvéreddé válik, és ez a testvéri szeretet legyőzi az ellenség

legnagyobb gyűlöletét is. Nem körülöttem, hanem benned. Körülöttem a búza és konkoly ezután is együtt növekszik, és ezután is igaz marad, hogy gyümölcsöikről megismerheted a fákat, de többé nem a konkoly meg a bogáncs miatt bánkódsz, hanem minden erőddel – a példázatok szóhasználata szerint – a búza növekedésére meg a szőlő leszedésére tudsz összpontosítani.

Áldom hát az Urat, hogy gondoskodott arról, hogy ellenségeképek megköztözöttségéből szabadulva – ahogy a görög szöveg mondja – főbiaktól mentesen állhatok be ebbe a szolgálatba.

A másik gondolat, amit megértett velem az Ige, hogy ennek a szolgálatnak három egyenrangú és egymás ellen ki nem játszható jellemzője van: szentség, igazság és folyamatosság.

A pásztornak, az őrállónak és kormányzónak mindig meg kell mérnie magát ezeken a mérlegeken.

A szentség mérlegén azt, hogy a lelkelet, ami lakozik bennem és mozgatója minden dolgaimnak, az a Mennyi Atya akaratának, tetszésének megfelelő-e?

Az igazság mérlegén, hogy szándékaimon túl, azok mindennapi megvalósulása is egyházunk törvényes rendjének, az evangélium igazságának megfelelő-e?

És a folyamatosság mérlegén, abban az értelemben, hogy itt nincs szünet. Az „életünk minden napján” nem azt a rohanást jelenti, amibe lassan belesüllyed a világ, hanem azt az Istentől kapott teljességet, melybe a teremtés jogán benne van a nyugalom napja is. Az elcsendesedés, a hálaadásból fakadó erőgyűjtés ideje, munkatársak-

kal, családdal és mindenkiel, akikkel ebben a szolgálatban együtt haladunk.

Igen, mert szolgálat ez. Szolgálat, aminek apró részleteiről és nagy terveiről is jó lenne most szólni előttetek. Szólni az elképzeléseim szerint létrehívandó ötödik egyházmegyétől, a Miskolci Egyházmegyétől kezdve a Bizottságok munkáján át az adminisztratív apró változásokig. Most időnk rövid és ennek részletezésére lesz módom a későbbiekben, remélem nem a szél vitte szavak, hanem a megvalósult tettek mezején.

Ezért erről – ha tetszik – mint mindennapi püspöki programról csak annyit hadd mondjak, hogy dolgozóasztalomon a püspöki hivatalban is ott lesz az a kartonlap, ami ott volt az esperesi asztalon, melyre a következő rövid fohász van felírva:

Uram! Adj erőt, hogy megváltoztathassam a megváltoztatható dolgokat!

Uram! Adj belátást, hogy elfogadjam, ami megváltoztathatatlan!

Uram! Adj bölcsességet, hogy a kettő között különbséget tudjak tenni!

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!
Atyák és Testvérek!

Kérlek titeket, a következő hat évre fogadjátok el szívem őszinte szándékát, segítetek benne, hogy pásztor, őrálló és kormányzó lehessenek, és imádkozzatok, hogy ehhez erőt, belátást és bölcsességet kapjak. Ámen

Csomós József

Merjünk élő hittel imádkozni, Gondolatok

Egyházkerületünk főgondnokaként most először nyílik lehetőség a Sárospataki Lapok hasábjain egyházkerületünk közösségeihez, lelkipásztoraihoz, gondnokaihoz, presbitereihez, gyülekezeti tagjaihoz szólnom. Megköszönve a megtisztelő bizalmat, kérem Testvéreimet, hogy egyházkerületünk életéről, gondjairól, a közös feladatokról gondolkodjunk közösen. Számomra a mostani időszak a kerület megismerésének időszaka. Így a közreadott gondolatok is továbbgondolásra, kiegészítésre szántak. Csak a visszajelzésekkel kiegészítve formálódhat közös cselekvési tervvé.

Ahhoz, hogy Isten országa építésében minket is fel tudjon használni, rendre van szükség.

Szükség van belső rendre, tudva azt, hogy az élő hit Jézus Krisztussal való személyes, bizalmi kapcsolatot jelent, amit nap mint nap meg kell újítani. Tudva azt, hogy Krisztusban egymáshoz is kapcsolódva alkotjuk a gyülekezetek sejtjeiből az egyetemes egyházat. Tudva azt, hogy ha életünket a Szentírás zsinórmértékéhez igazítjuk, teremhetjük a Lélek gyümölcseit és életünkkel is dicsőíthetjük Istent. De szükség van a külső rendre is, az egyházfegyelem szükségének felismerésére és gyakorlására. A kettő szorosan összefügg egymással, csak a belső rend megléte esetén tudjuk gyakorolni a külső rendet.

Ha ez a rend megvan életünkben, akkor Isten megláttatja a ránk bízott feladatokat, és megtapasztaljuk azt, hogy az aratni való tényleg sok. De vannak munkások gyülekezeteinkben! Gondnokok, presbiterek, gyülekezeti munkatársak, gyülekezeti tagok. A gyülekezet életének irányítása, vezetése, tevékenységeinek szervezése összetett feladat. A gyülekezet vezetése a lelkipásztor és a presbitérium felelőssége. A presbitériumoknak még inkább alkalmassá kell válniuk arra, hogy a gyülekezet lelki, anyagi és közösségi vezetésében a lelkipásztor segítőtársai lehessenek. Szükséges ezért a presbiterek és gyülekezeti munkatársak képzése, hitmélyítő és közösségformáló alkalmak szer-

és bizalommal közösen cselekedni! egyházkerületünk életéről

vezése. Amiben lehet, tehermentesítsék a lelkipásztort, hogy az Igével feltöltkezve valóban lelki vezetője lehessen a gyülekezetnek!

Szükséges a helyes munkamegosztás a gyülekezetben. Merjünk bátrabban feladatot bízni gyülekezeti tagokra a „kevesen voltak hű, többre bízlak ezután” bibliai elv alapján!

Örök kérdés a fiatalok megtartása gyülekezeteinkben. Segítsünk a gyülekezeteknek abban, hogy fiataljainkat befogadó és megtartó közösségekké váljanak, és bátorítsuk fiataljainkat arra, hogy konfirmációkor tett fogadalmukat komolyan vehessék.

Ebben segíthetnek református oktatási intézményeink, amelyek még eléggé nem integrált lelki, szellemi, indirekt missziós és infrastrukturális lehetőségeit jelentik egyházkerületünknek. Az oktatási intézményeinkben a keresztyén nevelés három pillérének (család, gyülekezet, iskola) azonos fontosságúnak, az egyes közösségek közötti kapcsolatnak pedig élőnek kell lennie. Át kell gondolni új református oktatási intézmények indításának vagy átvételének személyi és anyagi lehetőségeit.

Éljünk hatékonyabban a katechézisben és hitoktatásban rejlő személyes megszólító, közvetlen és közvetett missziós lehetőséggel a gyülekezeteken belül, az önkormányzati iskolákban és református iskoláinkban is.

Keresnünk kell az egymást erősítő gyülekezetközi kapcsolatokat lehetőségeit a magyar reformátuság és nyugati testvéregházak gyülekezeteivel.

Nyitottaknak kell lennünk, és keresnünk kell új diakóniai lehetőségeket egyházkerületünk területén (idősek gondozása, árvaház, stb.) és megerősíteni most induló vagy meglévő missziós tevékenységeinket (egyetemi és főiskolai misszió, városi misszió, cigánymisszió, kórházmmisszió, börtönmmisszió, stb.)

Fontos kérdés felgyorsult és információáradattal fenyegető világunkban a hatékony kommunikáció. El tudjuk-e juttatni egymáshoz és környezetünkhöz mindazt az információt és üzenetet, amely az egy közösséghez való tartozást és az együttműködést segíti? Tudunk-e élni a szeretet kommunikációs csatornája által kínált lehetőségekkel, amelynek a forrása maga Isten?

A kommunikáció egyik fontos része a visszajelzés. Ezzel zárul a kommunikációs kör, ebből lehet tudni, hogy mások megkapták a hírt, az információt, elolvasták és szántak időt erről gondolkodni.

Van látásuk és véleményük róla és ezt készek másokkal is megosztani.

Én is ezt kérem a sorok olvasóitól, hogy legyenek visszajelzéssel. Mi az, ami a kis gyülekezteinket és a nagy gyülekezeteinket, a most alakulókat és a folyamatosan működőket, az elfogyókat és a gyarapodókat, a lelkipásztorokat, gondnokokat, presbitereket, gyülekezeti tagokat és a leendő gyülekezeti tagjainkat foglalkoztatja? Miért kell együtt imádkoznunk és együtt mozdulnunk?

Visszajelzéseket akár levélben a Püspöki Hivatal címén, akár a 30/925-6935 hívószámú telefonon, akár az abram@puspokmc.axelero.net elektronikus levélcímen szívesen fogadok.

Azt kívánom, hogy erősödjön az Istennel és egymással való élő kapcsolatunk, Ő teremtsen rendet bennünk és egyházunkban, és Tőle kérjük el napi feladatainkat!

Ábrám Tibor

Abaúji Egyházmegye

Szabó László egyházmegyei gondnok megnyitó beszédében először egyházi életünk társadalmi megítéléséről szólt. Sajnálatos, hogy ez ma – az egyházfinanszírozás kapcsán – csupán mint pénzügyi kérdés kap hangot, pedig sokkal többről van szó. Egyházunk szolgálatának hitelessége, a lelkipálosok, iskolai, egészségügyi, szociális szolgálatunk, mint valós társadalmi igény jelentkezik, ami felelősségteljesebb politikai odafigyelést is igényel.

Egyházmegyei életünk jövőjével kapcsolatban elmondta, hogy a zsinati és egyházkerületi költségvetés alapján elkészült megyei tervezetünk, amely tág teret biztosít technikai fejlesztésekre és a gépkocsihálózat további korszerűsítésére. Továbbra is szükséges követelmény a gyülekezeti építési, fejlesztési beruházások szakszerű előkészítése. Felhívta a figyelmet arra, hogy az egyházkerületi költségvetésből juttatott összegekről a gyülekezeteknek ill. egyházmegyénknek beszámoló jelentést kell készíteni, „mert nem csak a szíveket látó Isten előtt van szükség

Egyházmegyénk 2003. május 17-én tartotta évi rendes Közgyűlését az edelény-borsodi templomban. Az alábbi sorokban az ott elhangzottak foglatát adjuk közre azaz a céllal, hogy a kedves Olvasó is ízelőt kapjon egyházmegyei életünk jelenéről és Istentől elkért jövőjéről.

tisztességre, hanem a kezelet, számadásokat és elismervényeket vizsgáló emberi tekintetek előtt is tisztesség kell”. (vö: 2Kor 8,21.) Hegedűs István lelkészi főjegyző esperesi jelentésében először a tavalyi év választásairól szólt. Túl az országgyűlési és önkormányzati választásokon, az egyházban is tisztújítás volt. Csomós József gönci lelkipásztor testvérünk mint egyházkerületünk püspöke kezdhette meg szolgálatát. Egyházmegyénk gyülekezetei Csomós János szikszói lelkipásztort bízták meg az esperesi szolgálat végzésével. Mindezekért az első szó a hálaadásé, hogy nem csak megmaradtunk – mert megtartott minket a Mindenható Isten –, hanem a többre biztatás jegyében tartattunk meg. A 2002. évi esperesi jelentésben hallottuk: „jól szervezett népegyházi keretek között a mindennapok hitét megélni kész közösséggé lettünk”. A „Hogyan tovább?” megválaszolásában az Isten Igéjére figyelésünk után az együttgondolkodás, az együttes cselekvés lesz a meghatározó. Mert az egyház olyan életközösség, amelyben minden egyes tagot a szeretet hűsége és a felelősség köt össze, s ebben minden egyes tagnak pótolhatatlan szerepe és tennivalója van. Ebben a szolgálatban a legtöbbet

tehetik a lelkipásztorok munkatársai: a gondnokok és a presbiterek. Egyházmegyénk életét a számok is sajtóságon tükrözik. Területünkön közel 21.000 egyháztag éli meg hitét 98 gyülekezetben, 48 – köztük sok fiatal – lelkipásztor szolgálatával. Ezek a számok is tanítanak, hogy ama „bölcs szív” reménységével merjünk a jövő felé nézni.

Kiemelt feladat lesz egyházmegyénkben, hogy a misszió, a hitoktatás és a diakónia területén kedvező változások indulhassanak meg. Az elmúlt évben új szolgatársakat is köszönthettünk. Soltész Gabriellát a baktakéki, Szilágyi Gábort a szendrői gyülekezet választotta meg lelkipásztorául. Petró Béla ny. lelkipásztor a korábban betegség miatt megüresedett selyeb-kupai gyülekezetekben szolgált. Nyugállományba vonult Vadas Gyula edelényi lelkipásztor testvérünk, aki helyettes lelkészként tovább végzi a szolgálatot. Imádságos szívvel kérünk mielőbbi gyógyulást az egyházmegye esperesének, hogy a gyülekezeteink által rá bízott szolgálatot egyházmegyénk közössége javára és Istenünk dicsőségére újra egészséggel végezhesse.

Az esperesi jelentés után az előadói jelentéseket hallhattuk, ezek közül most öt összefoglalója következik:

MISSZIÓ: A bibliai kijelentés alapján elmondhatjuk, hogy a kor, amelyben élünk, a kegyelem kora,

de amelyet utolsó időknek is mond a Szentírás. Ennek – szigorúan az emberi magatartást illető – velejáróiról Pál apostol így ír: „Az Úr napját megelőzi a hittől való elszakadás...” (2Thessz 2,3-4.) Ennek hatásai egyre intenzívebben érnek bennünket otthonunkban, gondolkodásunkban, a gyerekszívekben és kivetődik gyülekezeteinkben.

A szociológiai összefüggések tekintetében ezt tetőzi az elfogyó, kiüresedő falvak helyzete. Egyházmegyénk gyülekezeteinek zöme falusi közösség, ahonnan javarészt elvándorolt a derékhad, fogyatkozóban van az ifjúság. Ez az idősebb nemzedékre, az ott hon maradottakra nézve is súlyosan hat: elvész a reménység, és az egyre közeledő fejfa vagy sírkő árnyékában telik csendesen az élet. Öregjeink kénytelenek szembenézni annak kísértésével, hogy az ő sírba süllyedésükkel eltűnik az a „klaszikus magyar falu” is, ahol ők éltek, dolgoztak, templomba jártak.

Itt-ott azonban fellángolni látszik a tűz a parázs alól. Az elárvultnak látszó kis közösségeket a rendkívüli erőfeszítések által megteremtett, újjáépített parókiákon, imatermekben élet tölti meg.

Van olyan peremhelyzetű, határszéli kis gyülekezet is, ahol két ifjúsági közösség és fiatal felnőttek bibliaköre is működik. Abaúj tehát él, és – az utolsó idők szorításában is, az elnéptelenedés ellenére is – élni akar. S hiszem, hogy ezt az élni akarást Isten szítja a szívekben. Ehhez tehetjük mi hozzá a magunk részét: megtartani, bátorítani, ébresztgetni a bent lévőket, és imádságban Istentől elkért, tőle való bölcsességgel jól szervezett missziói tevékenység nyomvo-

nalán, Jézus Krisztus evangéliumával elérni az alvókat. S akkor talán, aprókat előre lépve, az abaúji gyülekezetekben tűz csap fel a parázs alól, a kicsi lángok nagyot lobbannak, és a szépen égő lángok hívogatóbbak, bizonyoságosabbak lesznek – Isten nagy nevének dicsőségére.

KATECHETIKA: A hitoktatás terén a gondot legtöbb helyen a szülők hozzáállása jelenti: akik maguk nem templomjárók, elengedik, esetleg küldik gyermekeiket, de kevesen vannak, akik együtt munkálkodnak a hitoktatókkal, akiknek fontos a gyermekük egyház felé való terelgetése.

A hitoktatói oldalt nézve is vannak nehézségek: a gyerekek túlterheltsége, az összevont csoportok, ill. a 0., 7., 8. órában megtartott hittanórák nem lehetnek eredményesek. Egyre több helyen találkozunk a kisebbség többségével egyes csoportokban, amely sok további kérdést vet fel.

Ahol vannak, ott a gyermekek összetartozását segítik a nyári táborok, konferenciák, gyermekhetek. A hittanverseny majd mindenütt érdeklődés tárgya, vannak helyek, ahol évenkénti gyakorisággal is el tudnák képzelni, mint általában a tanulmányi versenyeket.

A jegyzőkönyvek szerint igény van egyházmegyei ifjúsági csendesnap, konferenciák, ifjúsági találkozók szervezésére; katechetikai központ létrehozására, ahonnan szakirányú könyveket, filmeket és egyéb segédanyagokat lehetne kölcsönözni. Igény lenne szakirányú továbbképzésre, hitoktatással foglalkozóknak egymással való találkozására, tapasztalatcserére.

DIAKÓNIA: Fájó, hogy a diakónia, a szeretetszolgálat lassanként eltűnik a gyülekezetek életéből. Pedig soha ennyi munkanélküli, életszínvonalában lecsúszott, testi és mentális beteg, halmozottan sérült gyermekek, csonka család, kitzsított öreg nem volt még gyülekezeteinkben, mint az utóbbi években. Éppen ezért időszerű a diakónia gyülekezeti újragondolása, felismerése. Presbiteri körzetek kiépítésére és diakóniai bizottságok létrehozására van szükség a gyülekezetekben, amelyek nemcsak a lelkipásztorok munkáját segítik, hanem a gyülekezet tagjai közt is növelik a felelősségtudatot, a szolgálatvállalás fontosságát. Hitoktatásban, ifjúsági csoportokban olyan programokat kell szerveznünk, ahol gyermekeink, fiataljaink megtanulják, mit jelent meglátni a másik nyomorúságát, lehajolni, segíteni. Célunk a nevelés, útmutatás, példamutatás. Mert a diakónia nemcsak lelkület, hanem összetartó erő, létforma, életforma.

Tervek, célok megvalósítása útmutatás, erő, áldás nélkül nem megy. Van azonban Valaki, Aki előttünk jár ezen az úton, Aki a diakóniában is életformát mutatott. Kérjük el naponta Tőle az erőt, hogy Ő formáljon bennünket, hiszen az Egyház csak szeretve élhet.

ÉPÍTÉS: A jelentésekből kiderül, hogy nagy és kis gyülekezeteink egyaránt próbálják megőrizni, megbecsülni őseik örökségét, és ezért igyekeznek templomukat, lelkészlakásukat és egyéb épületeiket rendben tartani, hogy azok külső formájukban felújítva is hirdessék Urunk dicsőségét.

Isten iránti hálaadással mondhatjuk, hogy 48 gyülekezet számolt be arról, hogy templom- és

parókiafelújításokat kezdtek el, folytattak, illetve fejeztek be a 2002-es évben, összesen kb. 110 M Ft nagyságrendben. Ezek közül külön említést érdemel, hogy Hangácson a templom pincéjében, Széchenyi-terves pályázatból egyháztörténeti múzeumot alakítottak ki. Mindezekre visszatekintve elmondhatjuk: van miért hálát adni Istennek! Több jegyzőkönyv tanúskodik arról, hogy a gyülekezet NKÖM vagy Széchenyi-terves pályázatból építkezett. Nem tudjuk, lesz-e ennek valamilyen folytatása. Éppen ezért még fontosabb, hogy az egyházkerületi építési segélyeket minél körtekintőbben osszák el. Munkájával ezt kívánja elősegíteni az építésügyi bizottság. Az előző években már elkezdődött az a felmérés, amely első körben a parókiák állapotát

vizsgálta. A jövőben a templominkat is hasonlóan szeretnénk felmérni. Tesszük ezt azért, hogy egysegesen lássuk épületeink állapotát, együtt gondolkozzunk a megoldási lehetőségeken, s így minél tájékozottabban tudjuk véleményezni a segélykérelmeket – indokoltság, sürgősség szerint – elősegítve ezzel a döntéshozók munkáját.

SZÓRVÁNY: Azon lelkipásztorok és gyülekezeteik számára, akik kis lélekszámú körzetekben teljesítenek szolgálatot, bizonyára nagy könnyebbséget jelentett az elmúlt évben is, hogy a parókiák rezsijének, valamint a helyettesítések és szolgálati utak költségeit teljesen átvállalta az egyházmegye. 2002-ben ezek a vállalkások 2,6 M Ft kiadást jelentettek.

Gépkocsivásárlásra 4,8 M Ft, gépkocsik biztosítására 1,1 M Ft, kötelező szervizére 1 M Ft, valamint a korosabb autók műszaki vizsgáztatására és időszakos javítására 0,7 M Ft-os megoszlásban, összesen 7,6 M Ft-ot költött az egyházmegye. Ebből évente 2,8-3 M Ft-ba kerül a gépkocsipark jelenlegi kedvezményeket nyújtó fenntartása. Mára szükségessé vált, hogy az eddig is gyakorolt feladatok koordinálására egyházmegyénk elnöksége a szórványügyi bizottsággal karöltve egyseges szabályrendeletet dolgozzon ki, mely szem előtt tartja az eddig kialakult gyakorlatot, ugyanakkor igazodik az Egyházkerület hasonló irányú rendelkezéseivel.

Gombos Péter

Borsod-Gömöri Egyházmegye

A Borsod-Gömöri Egyházmegyénkben a 2002. december 13-án Miskolcon tartott Egyházmegyei Közgyűlésen történt meg a megyei választási eredmények kihirdetése. A Választási Bizottság törvényes, érvényes és eredményes választásról adott számot. Hála Istennek, dr. Horváth Barna esperes elődöm legutolsó esperesi jelentésének vezérigéje megtapasztalt valósággá lett, valóban mindenképpen és szép rendben történtek. Illesse köszönet a lelkipásztorokat, gondnokokat, a presbitériumokat az elvégzett munkáért.

Esperesi beköszönő szolgálatom alapigéjéül az ApCsel 4:31 versét választottam: „Minekutána könnyörögtek megmozdúla a hely, ahol egybe gyülekeztek és beteltek mindnyájan Szentlélekkel és az Isten beszédét bátorsággal szólják!” „Megmozdúla a hely!” Ebben a

képben benne van minden, amire a szerkesztői szándék szerint írnom kell arról, hogy hogyan látom egyházmegyénk jelenét, jövőjét, milyen tervek, célok vannak előttünk az elkövetkező hat esztendőre.

Új mozdulásra váró helyként látom magunkat. Gondolok a gyülekezetek életére falvainkban és a miskolci gyülekezeteink missziós munkájára. Gondolok a lelkipásztorok, segédlelkészek, hitoktatók háromféle értelemben vett

mozdulására. Egyrészt a szolgálatban elhívott Úr felé, másrészt az egymás felé, harmadrészt saját magunk felé történő mozdulásra. Ezeket tartom a legfontosabbaknak itt a szolgálat kezdetén, illetve hat hónapos tapasztalataim alapján. Amit eddig ebből megélhettünk Isten kegyelméből az új lendülettel megtartott lelkészértekezletek voltak, őrizve is a régi formát és újat is hozva hozzá. Az egyházlátogatást több figyelemmel, pontosság-

gal és igényességgel végezték testvéreink. Május 17-én megtartottuk Mezőcsáton az évi rendes közgyűlésünket, az igehirdetés szolgálatát Csomós József püspök úr végezte mindnyájunk épülésére. Az elmúlt évről meghallgatott beszámoló után határozhattunk a sajlódi, eddig szórványgyülekezétként élt híveink kéréséről: anyaegyházközséggé válhatnak. Bemutattam a közgyűlésnek dr. Enyedi Andor püspök úr mell-

szobrát, akinek nevét a Mezőcsáti Református Általános Iskolánk szeretné felvenni a következő tanévnyitó istentiszteleten. Határozatban fogalmaztuk meg ajánlásunkat a Kerületi Közgyűlésnek, hogy jeles püspökünknek Miskolcon a kerületi székház kertjében fel kellene állítani bronzból készült mellszobrát.

Számomra nagyon fontos és reményt keltő volt a Berekfürdőn június 1-2-ig dr. Hézsér Gábor vezetésével

tartott lelkeszi csendesnapunk, ahol azért gyülekeztünk egybe 45 fővel, hogy egy lélegzetvételnyi szünethez jussunk, s miközben magunkra figyelünk, közelebb kerülünk egymáshoz, és annál jobban értsük és töltjük be Istentől kapott szolgálatunkat, ahol éppen helymozdító szolgálatunkat kell hogy betöltsük.

Gazda István, esperes

2003. június 26-án nyitotta meg Csomós József püspök Keleméren a Tompa Mihály Emlékház felújított, állandó kiállítását. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma támogatásával, a Petőfi Irodalmi Múzeum és a Tompa Mihály Gömöri Kulturális Egyesület közreműködésével kapott új arcot ez a szép emlékhely. A Keleméri Református Egyházközség és Kelemér község odaadással és szeretetteljes munkálkodással buzgólkodott eddig is az egykori költő-lelkipásztor emlékének ápolása körül. A bibliás légkört Gazda István esperes áhítata alapozta meg. Az ünnepségen igen szépen tolmácsolta Tompa hazafias verseit a Misztrál Együttes. Az Emlékház a Sárospataki Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményeinek fiája.

A Borsod-Gömöri Református Egyházmege ez évi rendes közgyűlését május 17-én Mezőcsáton tartotta. Az ünnepi istentiszteleten főtiszteletű Csomós József püspök hirdette az Igét. A helybeli református általános iskolások műsora gazdagította az ünnepi együttlétet. Ezután a szokásos ügymenet, köszöntés, számbavétel, a határozatképesség megállapítása, a tárgysorozat elfogadása, gondnoki megnyitó, esperesi és előadói jelentések következtek.

MEGEMLEKEZÉSEK

Filep Zoltán Gusztáv református lelkipásztor. Született 1933. május 11-én Egerlövőn dr. Filep Gusztáv alsó-borsodi esperes és Jeney Borbála gyermekeként. A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumában érettségizett 1952-ben. Teológiai tanulmányait Debrecenben végezte. Lelkipásztori szolgálatát exmittált segédlelkészként kezdte, 1957-ben Balmazújvárosban, Kabán, 1958-ban Tarpán, Debre-

cen-Árpád téren folytatta segédlelkészként Cigádon, majd Ózdon. 1960. október 23-tól 32 éven át Radostyánban s mellette 1977-től 15 évig Sajólászlófalván rendes lelkipásztor, mindkét helyen odaadó hűséggel és szeretettel 1992. pünkösdig, betegsége kezdetéig. Filep Zoltán Gusztáv tíz esztendei betegsége után, 2002. december 14-én hazatért. 2003. január 10-én temettük el Mezőkeresztesen a családi sírba. Legyen áldott emlékezetel!

Bányi Attila 41 évet élt abszolválts teológus, lelkipásztori szolgálatot végzett testvérünket 2003. március 26-án temettük el a hevesi és a sályi templomból. Isten vigasztaló kegyelmét és megerősítő szeretetét kívánjuk özvegye, Bányiné Varga Erzsébet sajobábonyi lelkipásztornőnek, kisfiának, Attilának és az elhunyt idősödő szüleinek. Legyen áldott az elköltözött emlékezte mindnyájunk szívében.

Várady Zsolt

Egervölgyi Egyházmegye

Megalakult az Egyházi Közművelődési Egyesület

Az utóbbi években az egyházakat érintő kárpótlás során az ország számos településén visszakapták az egyházi intézmények, gyülekezetek jogos tulajdonukat. A visszakapott ingatlanokban szép számmal alakultak egyházi fenntartásban működő, kultúrát közvetítő, a gyülekezeti közösségeknél szélesebb köröket elérni szándékozó közművelődési intézmények.

Az egyházi kezelésben lévő kulturális centrumok mindenütt az országban hol hiányt pótolva, hol a közösségi kultúra régi-új színét adva folytatják hagyományosan magas színvonalú kultúraközvetítő tevékenységüket.

Ezeknek a közösségeknek az összefogása, a tapasztalatok átadása, az érdekképviselő igénye hozta létre az Egyházi Közművelődési Egyesületet 2003 elején. Az egyesület alapszabálya a célok között említi, hogy segítse az egyházi intézmények és a hatóságokban élő lakosság kapcsolatának erősítését, az egyházi intézmények és a helyi önkormányzatok együttműködését. Célul tűzték ki, hogy az egyesület tevékenységével segítse az egyházi intézményekben kibontakozó kulturális misszió hatékonyabbá és korszerűbbé tételét.

Egy Szegeden megtartott konferenciát követően a közelmúltban az egri Kálvin Ház adott otthont az Egyházi Közművelődési Egyesület első jelentős konferenciájának megtartására. „Az egyházak közművelődési szerepe a mai magyar társadalomban” című kétnapos szakmai program keretében jeles előadók, egyházi vezetők, teológiai professzorok, közművelődési szakemberek tartottak előadást. A konferencia során „Egyház és közművelődés” címmel dr. Seregély István érsek a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke tartott igen nagy

figyelemmel kísért előadást. A Református Egyházat Ábrám Tibor főgondnok képviselte, aki „Az ifjúság helye a kultúrában” címmel tartott előadást. Evangélikus részről dr. Frenkl Róbert professzor az Evangélikus Egyház országos felügyelője a média kultúraközvetítő szerepéről szólt. Dr. Szűcs Ferenc a Károli Gáspár Református Egyetem tanszékvezető professzora „Tudomány, kultúra, vallás” című előadásában fejtette ki gondolatait. Az egyház kulturális küldetéséről dr. Hegedűs Lóránt a tanácskozó zsinat ügyvezető elnöke hatalmas ívű eszme-futtatást tartott.

Az egyházi intézmények kultúraközvetítő munkájának közelmúltbeli történéseit és eredményeit elemezte Balogh Ferenc, az Egri Keresztény Ifjúsági Klub vezetője és Federics Róbert, az Egri Fiatalok a Régióért Alapítvány ügyvezetője. Előadást hallhattak a résztvevők a kulturális pályázati lehetőségekről, a zarándokturizmusról, valamint a templomi bábjátékos találkozók tapasztalatiról.

A konferencia során az Egyházi Közművelődési Egyesület közgyűlésére is sor került. Az országos hatáskörű egyesület elnökévé dr. Kádár Zsolt egri lelkészt, az Egervölgyi Egyházmegye esperesét választották.

A konferencia munkáját figyelemmel kísérte az írott és az elektronikus sajtó több tudósítója. A helyi és az országos rádióadók és televíziócsatornák beszámolót közöltek az eseményről. Ez az alkalom az egri Kálvin Házban öt éve folyó kulturális és művelődésszervezői munka elismeréseként is értékelhető.

Kádár Zsolt

Új parókia épült Füzesabonyban

Száz évvel ezelőtt a füzesabonyi vasútállomás nemdohányzó várótermében tartottak istentiszteletet az oda egybegyűlt reformátusoknak. Hosszú évtizedek után ez a maroknyi közösség nagy áldozathozatal árán vásárolt egy egyszerű parasztházat. Ebben talált otthonra a sokféle helyről a nagy vasúti csomópontba költözött reformátusok gyülekezete.

Pár évvel ezelőtt a pályázati lehetőségeket megragadva a gyülekezet jelentős pénzüsszeghez jutott, melyből átalakítva az öreg lakóházat formás kis templomot épített. A templom kicsiny tornya feltűnik a vasúttal közlekedőknek, hiszen az épület közvetlen közelében halad el több vasúti fővonal. Itt találkoznak a Bükk és a Mátra, a Hortobágy és a Tisza-tó felé vivő főutak.

A Reformátusok Világszövetsége anyagi támogatása, valamint a gyülekezet példás összefogása, áldozathozatala tette lehetővé, hogy a megkezdett építkezést folytatva a templom udvarán parókia létesüljön.

Füzesabonyban a mustármagnyi kezdet példája látható. Egy száztagú gyülekezet kisméretű, de nagyon kedves hajléka fogadja az ideérkezőt. A most megépült parókia se nagy, éppen a legszükségesebb helyiségekkel rendelkezik. Egy kereskedelmi utak csomópontjában fekvő fejlődő város szempontjából azonban kiindulópontot jelent a missziói szolgálatok külső feltételeinek megfelelő biztosításához. A gyülekezet ide várja lelkipásztorát, aki a több mint 200 éves maklári parókiáról költözik át a most megépült hajlékba. E két gyülekezet továbbra is közösen viseli majd a lelkési állás fenntartásának anyagi hátterét.

A füzesabonyi parókia közeli felszentelésekor bizonyára mindannyiunk közös öröme lesz az, hogy Isten újabb kaput nyitott az Ő nevében végzendő gyógyító és erőt adó, közösséget formáló szolgálatok végzésére.

Kádár Zsolt

2003. június 15-én ünnepi istentisztelet keretében dr. Kádár Zsolt az Egervölgyi Egyházmegye esperese iktatta be tisztségébe Anda Tibor lelkipásztort a Noszvaji Református Egyházközségben. A gyülekezet és a fiatal lelkész házaspár „egymásra találásának” ünnepi alkalmán az újonnan beiktatott lelkipásztor igehirdetésében arról tett bizonyosságot, hogyan váltak újból és újból erőforrássá életének nagyobb fordulópontjain a Máté 6,33 szavai: „Keressétek először Isten országát és igazságát...” Bizonyosságtétele egyben biztatásként is szólt a gyülekezethez:

„Mi is az Isten országa? ... Isten országa nem más, mint Isten uralma. Az a lehetőség,

hogy Isten akarata érvényesüljön egyének és közösségek életében. Isten országa az, hogy szeretet, kölcsönös tisztelet, megbecsülés, jószág, önzetlenség, igazságosság és jogosság uralkodjon az életünkben... Isten országa az, hogy mindezért Őhöz fordulunk segítségért és erőért, Őtől kérve azt, hogy „legyen meg a te akaratod!” Isten országa az, hogy együtt dicsérjük és tiszteljük Őt gyülekezeti istentiszteleteinken. Isten országa az, hogy Őneki köszönjük meg mindazt a jót, ami az életünkben jelen van.

Isten országa az, hogy Őt Jézus Krisztusban megismerjük...”

Zempléni Egyházmegye

Szépek a régi templomok. Különösen, amikor tele vannak ünneplő ruhás, éneklő, imádkozó emberekkel. Szép a bodrogkeresztúri megújult templom is egyszerű oszlopaival, kedvesen színes padjaival és réges-régi, tizennyolcadik századi szószékével. Ma már nem látni a templomból az eget, mint ahogyan látni lehetett 1999-ben, mikor elveszítette tetejét, melynek minden berendezési tárgygal el kellett égnie, hogy megállítsák a teljes pusztulást, a faanyag gombás fertőzésének továbbterjedését.

Május másodikán a bodrogkeresztúri gyülekezet együtt ünnepel a környékbeli és távoli gyülekezetek tagjaival: közös imádságuk, fáradozásaik, munkájuk, áldozatvállalásunk gyümölcseért adnak ma közösen hálat.

Csomós József, egyházkerületünk püspöke igehirdetése elején visszaidézte a lelkipásztor, B. Nagy Tünde öt évvel ezelőtti beiktatását, amikor még szó szerint befolyt a tetőn a víz, majd az Ezékiel 47: 1-17 alapján egy másfajta vízről beszél. Ezékiel korában, a prófécia idején már 25 éve fogság-

ban élt Isten népe, már nagyon hosszú ideje reménység nélkül gondolhattak, emlékezhetek a lerombolt jeruzsálemi templomra. Felépül-e? Ugyanilyen reménytelennek tűnt évekkel ezelőtt a bodrogkeresztúriak helyzete. Egy kicsit elkalandozom. Sokszor talán túl reményvesztettek vagyunk. Pusztul a templom, mert pénz kellene, de nincs, nincs ember sem és erő, és nincs kívül és nincs kinek... Borús képzeletbeli körutamból, romló állagú templomok és reményvesztett gyülekezetek közül az igehirdetés biztató hangja terel vissza: Isten válasza a reménység látomása, mely szerint megépül a templom, Isten megmenti a maradékot azáltal, hogy megérteti velük, hogy egy út van

a megmaradásra, mely a szövetséges Istenben való hit, a neki való engedelmesség.

Érdekes részlet: csörgedező, patakknak sem nevezhető kicsi ér az, ami a templom küszöbe alól elindul. Egyre nő, amíg már csak átúszni lehet. Meg kell értenünk: alig látható, alig érzékelhető érként indul, ami éltető folyóvá lesz. A folyót szemlélve tűnik fel a csoda: a kicsi ér éltető vízzé lett, mert partján fák nőnek eledelként és orvosságként, és mert a sós tengert is meggyógyítja. Tudom, hogy igaz az Ige, hiszem is, és most érzem is. Vajon érezhetem-e holnap is? Vajon emlékszik-e majd erre a ma ünneplő közösség? Vajon emlékezünk-e hálaadó alkalmaink után a hálaadásra? Mozdulunk-e majd, hogy megteljen a templom, hogy hittel és étellel teljen meg a közösség? Kérdéseimre, kétségeimre újra csak az igehirdetés felel: „A reménytelen népnek Isten üzenete az, hogy ebből a templomból is élet fakadhat: Isten Igéje, testet öltésének üzenete, testet öltése életünkben. Ilyen egyszerű? Igen. Akkor is igen, ha Isten azt is megmondta a prófécia által, hogy lesznek pocsolyák és tócsák is, melyek nem gyógyulnak meg. Csodálatos, hogy ma ebben a templomban az elkésérítő víz helyett a jövő reménységének vizéről beszélhetünk. Ehhez nem kell más, csak hogy használjuk. Veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig – ígéri Jézus Krisztus.”

Az igehirdetést köszönetnyilvánítások és köszöntések követik. Megható belegondolni, hogy az egyszerű felsorolás mögött mennyi együttmozdulás van. Hány szívnek kellett együtt dobbannia, és segítő kéznek együtt munkálkodnia, hogy a templom minden részletében szép, az ünnep pedig minden mozzanatában ünnepélyes lehes-

sen. A köszöntések is meghatóan jelzik, hogy egy test tagjai vagyunk. Személy szerint engem a rövid, egyszerű köszöntések érintenek meg mélyen. Őszinte örömmel mosolyogtam akkor is, mikor a német testvérgyülekezet vezetője magyarul köszöntötte a lelkipásztort és a gyülekezetet.

Az istentisztelet után alkalmam nyílt néhány gyülekezeti taggal beszélgetni. Sokan kiemelték közülük a lelkipásztor kitarató, töretlen lendületű munkáját. Hadd köszöntsem most itt őt én is, és vele együtt mindazokat, akik templomuk és gyülekezetük építésén fáradoznak. Kívánom, hogy hétköznapjaikban és „építéseikben” egyaránt segítséget találjanak a presbitériumokban és gyülekezeti tagokban.

A szeretetvendégség helyszínére érkezve megdöbbenek: mennyi munka van a hosszú asztalokon, és milyen remek alkalom egy ilyen kötetlen együttlét. Egyházkerületünk püspöke is hangsúlyozza, hivatali teendőin túl nagyra értékeli ezeket a kötetlen alkalmakat, amikor a különböző szolgálatokat végző gyülekezeti tagokkal találkozhat, megismerheti örömeiket és bánataikat.

Befejezőként egyetlen mondat. Nem azért, mert máskor rossz, nem azért, mert máshol nem jó: jó volt ma reformátusnak lenni Bodrogkeresztúrtban.

Barnóczki Anita

Április 6-án Vámosújfaluban Tarr Kálmán, a Kálvin Kiadó igazgatója volt jelen a körzeti sajtónapon. Ő hirdette az Igét, majd bemutatta a kiadó újabb kiadványait. A Sárospataki Teológiai Akadémia hallgatói dr. Sándor Endre legújabb könyveit mutatták be részletek felolvasásával, és zenezámokkal is szolgáltak. Ezután a helyi lerakatban könyvvásárlásra került sor.

A ZEMPLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE KÖZGYŰLÉSE ZEMPLÉNAGÁRDON A REFORMÁTUS TEMPLOMBAN - 2003. június 14.

Az igehirdetés szolgálatát Egeresi László tiszakarádi lelkipásztor egyházmegyei lelkészi főjegyző végezte, majd dr. Erdei Pál az egyházmegye főgondnoka köszöntötte a megjelenteket.

Dr. Börzsönyi Józsefnek, a Zempléni Református Egyházmegye esperesének jelentéséből:

Két lelkipásztor testvérünk szólítottatott el a múlt esztendőben: Zergi Gábor nyugalmazott esperes és dr. Czegle Imre, aki hosszú éveken át a Nagykönyvtár igazgatója volt. Legyen áldott Isten minden lelki kincsért, amelyeket rajtuk keresztül adott közösségünknek.

Határozati javaslatok: A missziói egyházközségek alakításának lehetősége, szükségességének kimunkálása az egyházmegyében. A közgyűlés kéri a cigánymisszió lehetőségét kimunkálni. A Közgyűlés az egyházfenntartói járulék összegét 1%-ban kéri megállapítani a gyülekezetektől. A legkisebb mérték a minimál nyugdíj 1%-a legyen. A jelenlévő lelkipásztorok titkos szavazással megválasztják a Lelkeszi Közösségvállalási Alap Bizottságába zempléni küldöttként Baksy János pálházai lelkipásztort és Makatura József cigándi lelkipásztort.

Kádár Ferenc sátoraljaújhelyi lelkipásztor, missziói előadó határozati javaslatai:

- Az Egyházmegyei Közgyűlés javasolja egy egyházmegyei missziói konferencia megtartását. Az előkészületek és a szervezés kérdéseivel megbízza az elnökséget, illetve a Missziói Bizottságot.

Varga Zsolt kovácsvágási lelkipásztor, tanulmányi előadó határozati javaslatai:

- Az Egyházmegyei Közgyűlés kérje fel az Egyházmegye Elnökségét, hogy vizsgálja meg annak a lehetőségét, hogy anyagi támogatást nyerjenek azok, akik a második diploma megszerzésén fáradoznak. Valamint vizsgálja meg egy kazuális igehirdetéseket segítő anyag és az egyházmegyei prédikációs kötet megjelenésének lehetőségét.

Tóth Zoltán ricsői lelkipásztor, diakóniai előadó határozati javaslatai:

- A jövőben is törekedni kell a gyülekezeten belüli és a gyülekezetek közötti munkamegosztásra. Az egyházmegye területén Vissen működő átmeneti anyaotthon legyen a szívügyünk.

Tanászi Árpád bodroghalmi lelkipásztor, gyűjteményi előadó határozati javaslatai:

- Az egyházmegyében végbemenő több renoválási munkálat miatt egy egyházmegyei építési szakértő alkalmazása válna szükségessé, aki segítene a gyülekezeteknek az építkezések, felújítások szakszerű előkészítésében és lebonyolításában.

Dr. Sándor Endre vámosújfalui lelkipásztor, sajtóügyi előadó jelentéséből:

- 2002 karácsonyára megjelenhetett a „Zempléni imádságok” című imakönyvecske az egyházmegye kiadásában, ami az utolsó példányig el is fogyott. Az imakönyv és az egyházmegyei lap (Zempléni Reformátusok Lapja) számítógépes szerkesztését Baksy János pálházai lelkipásztor végezte nagy hűséggel és hozzáértéssel 2002-ben is. Virágh Sándor sárospataki lelkipásztor, ének-zeneügyi előadó jelentéséből:

- Újcsanálison 870.000 Ft-os költséggel megújult az orgona. Szerencsen az ének-kar szolgálatát támogató 240.000 Ft értékű elektromos hangszer került beállításra. Vámosújfalun Németh Márta presbiter elektromos orgonát adományozott a gyülekezetnek. Taktabájon állami támogatással mintegy 3 millió Ft-ot fordítottak az orgonára. Erdőbényén 230.000 Ft-ot költöttek e nemes ügyre,

Nagyroztványon 40.000 Ft-ot, valamint előrehaladt az orgonaépítés Ricsén, ahol 2,2 millió Ft-nyi munka elvégzéséért adhatunk hálát.

Pótor László tokaji lelkipásztor, egyházmegyei ifjúsági referens határozati javaslatai:

- Támogassuk gyülekezeteink ifjúsági csoportjainak nyári táborozását – anyagi erőnk és hitünk szerint.

- Keressük a pályázati lehetőségeket, és éljünk azokkal.

- A Csillagpont Országos Református Ifjúsági Találkozót hordozzuk imádságban – vasárnap istentiszteleteinken is –, és mozgósítsuk oda gyülekezeteink ifjúságát.

Dr. Börzsönyi Józsefné szerencs-ondi lelkipásztor, felekezettudományi előadó jelentéséből:

- „Amikor egyházunk kapcsolatairól szólnunk, akkor elsősorban vallási közösségekkel való kapcsolatát vizsgáljuk. Örülünk a Krisztusban megélt egységnek, vagy szenvedünk, bánkódunk a negatívumok miatt.” Baksy Jánosné nagybózsvai lelkipásztor, szórványügyi előadó jelentéséből:

- „A szórványokban többnyire havi rendszerességgel, de sok helyen minden vasárnap és bűnbánati heteken is vannak istentiszteletek. Minden szórványban ünnepi úrvacsorai istentiszteleteket tartanak. Több helyen házi istentiszteletek is vannak. A családgondozást, beteglátogatást több szórványgyülekezetben is presbiterek segítségével végzik a lelkipásztorok.

Az egyházmegyei perselyt 2003-ban a közgyűlés a vajdácskai gyülekezetnek szavazta meg.

A Zempléni Református Egyházmegye Közgyűlése elfogadta Barnóczki Anita, Füst-Molnár Palma és Füst-Molnár Szilveszter bekebelezési kérelmét, Isten áldását kérve további életükre az egyházmegyén belül.

EGY PRESBITER HITBŐL

Beszélgetés Németh

-Ma már úgy érezzük, mintha kezdetől itt élt volna Vámosújfaluban, s úgy tűnik, mintha mindig működött volna ez az otthon és műhely, amit létre tudott hozni. Mióta is él itt? Mióta működik ez az otthon és műhely?

-Öt éve élek itt, akkor kezdtük építeni és 2000. novembere óta működik a Búzavirág Alapítvány lakóotthona Vámosújfaluban. Itt 8 vak ill. súlyos fokban látássérült fiatal, akik család nélkül nőttek fel, most végre otthonra lelt, megtanulnak háztartást vezetni, önálló felnőtt életet kialakítani. A teljes értékű élethez szükség van értelmes munkára is, ezért az otthon mellett kézműves műhelyeket alakítottunk ki. Olyan mesterségeket választottunk (szövés, fazekasság, kosárfonás), amikben a látássérüléssel élők az egészségesekhez hasonló színvonalon tudnak teljesíteni és így piacképes, valódi értéket képviselő termékeket tudnak gyártani. A

műhelyekben munkahelyet tudunk biztosítani a környéken élő megváltozott munkaképességűeknek is. Manufaktúraszerűen osztjuk el a részfeladatokat, hogy mindenki a saját sérülésének megfelelő munkafolyamatot végezhesse.

-Egyáltalán mi indította az Alapítvány létrehozására?

-Nem éltem át látványos elhívást, de visszatekintve azt kell látnom, hogy az egész eddigi életem ebbe az irányba mutatott. Minden, akkor véletlennek vagy szerencsétlenségnek vélt esemény ezt a munkát volt hivatva előkészíteni. Más oldalról az Alapítványt azért hoztuk létre, mert a magyar gyakorlatban a látássérültek integrációja és társadalmi beilleszkedése csak akkor sikeres, ha a vak vagy gyengénlátó fiatal valamilyen kimagasló tehetséggel bír, vagy ha a családja támogatását folyamatosan maga mellett tudhatja. Akiknek ez nem adatik meg, azok számára eddig a Vakok Állami Intézete maradt az egyetlen lehetőség, munkahelyként pedig a kefégyár. Ezen szeretne az Alapítvány változtatni.

-Élete korábbi szakaszában városban élt, s itt ebbe a kis hegyaljai faluba

irányította Isten. Hogyan tudott beilleszkedni az egyházi és a társadalmi életbe?

-Valóban Budapesten tanultam és dolgoztam évekig, mielőtt ide kerültem, de soha nem voltam igazán pesti és nem leszek igazán falusi sem. Szentendrén nőttek fel, a kisvárosi életritmust, szokásokat vittem magammal mindenhová. Itt fájóan hiányolok olyan közösségi alkalmakat, amik fiatalkoromban meghatározóak voltak és amikre szerintem mindenhol szükség lenne: iskolai és egyházi gyerektáborokat, ifjúsági bibliakört, asszonykört stb., és nem gondolom, hogy a falu lényegéhez tartozik ezek hiánya. A saját munkám leköti minden energiámat, mégis szeretnék tenni azért, hogy e téren változás legyen. Részt veszek a presbitérium munkájában, hetente legépelem az igehirdetéseket, hogy az idősekhez, betegekhez is eljusson ugyanaz, ami a templomban elhangzik, hogy ne szakadjanak ki a gyülekezet közösségéből. És bízom benne, a saját gyermekeim miatt is, hogy tenni tudok valamit azért, hogy a falu, aminek hagyományos társadalmi szerkezete mára felbomlott, utat találjon a közösség újbóli építésére.

FAKADÓ CSELEKEDÉTEI

Márta presbiterrel

- Honnan hozta a cselekvő hitet?

- Otthonról. A családjukban mindig voltak lelkészek, és bár a szüleim nem azok, az ő életmódjuk határozza meg az enyémet is. Édesapám ezt az Igét szokta említeni: „Aki tudja a jót cselekedni és nem teszi, bűne az annak.”

- Mit tart ma nagyobb dolognak, hogy a sérült embereknek munkahelyet biztosít, vagy pedig azt, hogy ezeket a gyönyörű darabokat előállítják?

- Az igazán nagy dolog az, ha valaki visszaszerzi önbecsülését, emberi méltóságát. Ennek csak eszköze a munkahely, ami a gazdasági önfenntartást biztosítja, hogy a sérülteknek ne segélyből, jótékonyaságból kelljen élniük. A gyártott termékek pedig bizonyítékát jelentik annak, hogy valóban értékes emberek, valóban képesek olyan teljesítményre, amire méltán büszkéek lehetnek. De az igazán nagy dolog az, hogyha ezek a családból és a társadalomból is kizárt, kiszorult fiatalok át tudják élni, el tudják fogadni, hogy szeretik őket, hogy biztonságban lehetnek és a szeretetre ők is szeretettel tudnak válaszolni.

- Van elegendő munkaerő ezen a négy területen, ahol sérült embereket foglalkoztat, hisz' immár nagyobb lélekszámmal dolgozik, mint az önkormányzat, ahol 35 fő keresi a kenyerét, noha ott mások a kritériumok?

- Szinte minden dolgozónk megváltozott munkaképességű, nincsenek hivatásos segítők és arra „hivatalból” rászoruló. Valamennyien egyszerre vagyunk segítők és segítettek, van sérült műhelyvezetőnk és papíron egészségesnek mondott segéd munkásunk. Sérült ember pedig „van elegendő”, ahogy kérdezte, sajnos csak töredéküknek tudunk segíteni.

- Mik a közeli és távlati terveik?

- Most készül három garzonlakás, ahol a látássérült fiatalok valóban önálló életet kezdenek, családot alapíthatnak. Még idén megépül kosárfonó műhelyünk is. A későbbiekben további három lakás építését tervezzük. A távlati terveink között szerepel egy táborhely kialakítása, ahol egyházi és kézműves táborokat tudunk fogadni, egy mintabolt kialakítása... Sokan keresnek meg azzal, hogy másutt is szükség lenne ilyen jellegű műhelyek kialakítására. Ha Isten indít munkatársakat erre a feladatra és megtaláljuk ennek kereteit, akkor erre kell továbblépnünk.

- Ittléte meggazdagította a gyülekezet és a falu életét. Isten áldását kérem munkájára és munkatársai életére. Köszönöm a beszélgetést.

Sándor Endre

HÍREK

Szép és méltóságteljes ökumenikus ünnepségen állított emléket Csomós János lelkipásztor vezetésével a mádi református gyülekezet a Rákóczi-szabadságharc 300 éves évfordulója kapcsán, június 24-én, az egyházközség egykori neves pártfogóinak, a Rákóczi család tagjainak. Dr. Börzsönyi József esperes, teológiai tanár hirdette Isten Igéjét, dr. Dienes Dénes teológiai tanár tartott előadást. A községi énekkar hazaszeretetre buzdító énekkari feldolgozásokkal szolgált, a gyülekezet ifjú tagjai a kuruc kort idéző verseket adták elő. A Vezérlő Fejedelem korát idézte Nagy Csaba és munkatársai tárogatójátéka. A külsejében megújult templomot a hazáért és az anyaszentegyházért sokat áldozó fejedelmi család emléktáblája díszíti.

KÖDÖBÖCZ JÓZSEF (1913-2003)

Nemzedékek tanítója, a pataki szellemiség megtestesítője, az elméleti és gyakorlati tanítóképzés fáradhatatlan harcosa, Comenius-kutató, számos neveléstörténeti, módszertani, iskolatörténeti mű szerzője. Példaértékű életének, hitének, alkotó tevékenységének, hivatás- és emberszeretetének áldásait halála után is remélhetjük az Ige szerint: „Az igazak ösvénye pedig olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz” (Példabeszédek 4,18.) Személyében tiszteletes és tudós tanár távozott el a minden élők útján.

Intézményeink

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből

Egyházkerületünk új püspöke, főtiszteletű Csomós József március 6-án nevelőtestületi értekezlet keretében ismerkedett a tantestülettel, az esti istentiszteleten igeszolgálatot mutatkozott be az iskolaközösség előtt.

Ebben a tanévben a gimnáziumi osztályközösségek kiszálláson vettek részt az alábbi gyülekezetekben: Bodroghalász, Kisvárda, Makkoshotyka, Nagyrozvág, Olaszliszka, Ricse, Sátoraljaújhely, Szerencs, Telkibánya, Tiszakarád, Tiszafüred és Tolcsva. A templom és az iskola találkozója mindig gazdagító, élet- és sorsformáló alkalom – írja dr. Lénárt Attila igazgató a vendéglátó gyülekezetekhez szóló köszönőlevelében.

Március 2-án a Kilenc kő című mártíriumjátékkal Radostyánban szolgált a gimnázium evangéliumi színjátszó csoportja. Április 25-26-án Seregélyesen a református fiatalok színjátszó találkozóján (Refiszita) mutatkoztak be.

Iskolánk volt a házigazdája az SDG országos bibliaismereti versenyének március 22-én. Az idén az Apostolok cselekedeteinek minél alaposabb ismeretét bizonyíthatták a 3 fős csapatok. A legjobbnak a lónyaysok bizonyultak. Az alkalom a vendégeknek és a szervezőknek egyaránt emlékezetes maradt.

A diákszínjátszók ebben az évben Schwartz – Tebelak Godspell című darabját adták elő dr. Lénárt Attila igazgató úr vezetésével. A helyi előadásokat és a vendégjátékokat több mint tíz helyszínen mintegy hétezer néző látta.

Április végén Prágában töltött egy hetet nyolc diák Győry Anikó és Pásztor Magdolna kísérőtanárokkal a több éve működő Comenius csereprogram keretében.

A mintegy 150 végzős tanuló május 10-én búcsúzott az iskolától. Az ünnepi istentiszteleten Török István vallásnár szolgált. A búcsúzóik nevében Bajkó Nándor beszélt a kapott útravalókról, az itt maradók nevében Ureczky Eszter szólt, Szabó István és Vitányi Violetta verset mondott. Az ünnepi szónok dr. Lénárt Attila igazgató úr volt.

Alapítványi díjakat, jutalmakat kaptak kiemelkedő munkájukért a következők: a legjobb magyaros Tamás Gabriella 13.E, a legjobb biológus (Gyimóthy-díj) Varga Zsófia 13.E és Szokolovszky Géza 12.B, a Tiszáninnen református diákja díját Antal Anikó 13.E kapta.

Az iskolai versenyeken, pályázatokon résztvevők legjobbjai május 27-én az iskolagyűlésen vették át jutalmukat.

A második félévben már birtokba vehették tanulóink a tetőtér-beépítéssel kialakított számítástechnikai centrumot. A mintegy 43 millió Ft-os beruházást az egyházkerület támogatása, belső megtakarítás és pályázati források tették lehetővé.

Kiemelkedő sporteredményekkel büszkélkedhet iskolánk. Fiú tornászcsapatunk – Csirinyi László, Heitzmann Róbert, Szolyák Tamás, Tótin László, Törő Gergő és Victor Benjámín – ismét olimpiai bajnok lett.

Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Sárospataki Református Teológiai Akadémia

Dékáni jelentés a 2002/2003-as tanévről

Amikor egy-egy tanév végén számadást készítünk, nekünk magunknak is fel kell tenni a kérdést: megtettünk-e mindent, amit

Isten elvárt tőlünk? Mi tanárok, vezetők tudtunk-e mindig igazán jó tanárok lenni, tudtuk-e a ránk bízott diákokat szeretettel, de határozottan nevelni? Tudtunk-e igazán minden dolgunkban példák lenni az ifjúság számára? Útkereső fiataloknak tudtunk-e utat mutatni? A tanulni akarókat tudtuk-e igazán tanítani?

De ugyanígy fel kell tenni a kérdést minden diáknak is önmaga felé. Megtettem-e mindent, amit a lelkeszi hivatásra való felkészülés megkövetelt? Megelégedtem-e az elvárt tantervi tananyag minimumával, vagy volt-e bennem kíváncsiság valami többre? Van-e már egy olyan szakterület vagy részterület, ami igazán érdekel, amiről vannak kérdéseim, és ezekre keresem a választ? Tudtam-e társaimat elfogadni, az erőtelnebbet segíteni, az esetleg rossz irányba menőket megállítani?

Ezeket a kérdéseket azért kell feltenni, mert az év végi számadás mérlege ebben az évben sok szép eredményt is előhozott, de megmutatta a hiányosságainkat is. Ebben az évben is születtek jó eredmények, vannak kitűnő átlagot elért hallgatóink, voltak, akik a szorgalomban, a külön feladatok végzésében is példát mutattak. Ugyanakkor voltak olyanok is, akik tanulmányi eredményükben visszaestek, akiknek sok gondjuk volt a vizsgákkal, akik a kötelező minimumon kívül mást nem nagyon végeztek. Nagy örömmel jelenthetem, hogy több kiváló szakdolgozat és két dicséretre méltó pályatétel dolgozat is készült ebben az évben, mégpedig filozófia és újszövetség tárgyból. Ez azt mutatja, hogy vannak hallgatók, akik örömmel foglalkoznak egy-egy szakterülettel az átlagot meghaladó módon is.

Röviden szeretnék szólni az elmúlt év legfontosabb eseményeiről és adatairól.

Beiratkozott 112 hallgató a hat évfolyamon. Ebből 26 határon túli: 16 kárpátaljai, 4 szlovákiai, 4 erdélyi és 2 délvidéki hallgató.

Egy hallgató szakította félbe tanulmányait év közben.

Hallgatóink közül 7 fő folytatott más intézményben is tanulmányokat, a legtöbben a tanítói vagy valamilyen tanári szakot végeztek levelező tagozaton más intézményben.

A 2. félévet 5 hallgató zárta le kitűnő eredménnyel.

Bővült azoknak az intézményeknek a száma, amelyek segítettek a gyakorlatokban. Köszönjük az együttműködést a Sárospataki Református Gimnáziumnak, a miskolci Jókai Általános Iskolának, a Diósgyőri Általános Iskolának és Óvodának, a sárospataki Családsegítő Szolgálatnak, a sátoraljaújhegyi Fegyház és Börtönnek.

Külföldön folytattak ösztöndíjas tanulmányokat: Németországban Nagy Attila végzett hallgatónk, az USA-ban: Hős Csaba

és Hős Orsolya, valamint Berze János és Farkas Edina végzett diákjaink.

A kolozsvári Teológiai Intézettel ebben az évben is jól működött a féléves diákcseré, ennek keretében az első félévben kettő, a második félévben 3 kolozsvári teológus tanulhatott Patakon. Saját hallgatóink közül ketten tanultak a második félévben a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet nagyszabedényi német nyelvű evangélikus fakultásán.

Örömmel számolok be arról, hogy nemcsak a diákok tanultak, hanem a tanárok is. Igyekeztünk ebben az évben is támogatni a tanárok továbbképzését. Rácsok Gabriella és Füst-Molnár Pálma tovább folytatta és sikeresen befejezte angol nyelvű tanári szakon egyetemi tanulmányait.

Kádár Ferenc adjunktus és Vadnai Zoltán tanársegéd folytatták doktori tanulmányaikat a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen, Füst-Molnár Szilveszter pedig az amszterdami Szabadegyetemen

Dr. Dienes Dénes tanár úr a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen sikeres egyetemi tanári habilitációs vizsgát tett egyháztörténet tárgyköréből. Elért eredményének mi is örülünk, további oktatói munkájához sok sikert kívánunk.

Kovács Hajdu Albert hallgatónk az országos Kazinczy szépkiejtési versenyen elért eredményéért Kazinczy emlékérmét, Maksai Attila pedig dicséretet kapott. Külön is köszönetet mondunk Kovács Józsefné felkészítő tanárnak eredményes munkájáért.

Ezen kívül több hallgatót részesített dicséretben és jutalomban a tanári Kar kiváló tanulmányi átlagáért, egy-egy kiemelkedő eredményéért.

A jutalmak átadására ünnepségünk későbbi részében fog sor kerülni.

Örömmel számolok be a börtönlelkészi szakirányú képzésről is. Minden hallgató eredményes vizsgát tett a Rendőrtisztviselői Főiskola tanárai előtt büntetés-végrehajtási ismeretekből és megkezdtek a gyakorlati képzést. Nagyon jó együttműködés alakult ki a megyei büntetés-végrehajtási intézeteivel, különösen a sátoraljaújhegyivel. Úgy érzem, ezzel a képzéssel Akadémiánk nagyon fontos szerepet vállalt. Az itt megszerezett ismereteket nemcsak azok a lelkészek hasznosíthatják, akik börtönlelkészek szeretnének lenni, hanem azok is, akik gyülekezeti munkájuk mellett végeznek

börtönpsztorációs munkát, vagy a gyülekezetben találkozunk a börtönből szabadultakkal.

A június 11-én, 12-én és 13-án megtartott vizsgákon 19 hallgató tett első lelkészképzés vizsgát, 20 pedig második lelkészi vizsgát.

Az elmúlt évben is igyekeztünk ápolni a gyülekezetekkel való kapcsolatokat. Ezt szolgálták a gyülekezeti látogatások, a teológusnapok, a legációk. Köszönjük a gyülekezetek, az egyházmegyék, az egyházkerület támogatását, minden segítségét. Külön is köszönjük a hatodéves segédlelkészeket fogadó gyülekezetek szeretetét, a felügyelőlelkészek segítségét!

Teológusaink ebben az évben is többféle szolgálatot végeztek tanulmányaik mellett: a pataki gyülekezetben, saját gyülekezetükben segítettek, részt vettek a börtönmisszióban, beteglátogatásban, telefonos lelkigondozásban, gyermek és ifjúsági alkalmakon,

az egyházkerületi gyermektáborokban segítettek.

Ez a nem is egészen teljes felsorolás feltárja előttünk a szolgálat lehetőségeit és távlatait is! Mi magunk is keressük az újabb területeket, ahol szol-

gálati lehetőségek adódnak. Ennek jegyében tartottunk június 4-én egy konferenciát „Felelőségünk a cigányságért” címmel. Tudjuk, hogy a cigányság felzárkóztatása nagy feladatot jelent az egész ország számára. Arra kerestük a választ, hogy a református egyház milyen formában tud ebben a munkában részt venni, a Teológiai Akadémia pedig milyen kutatási és képzési programmal tud ehhez hozzájárulni.

Köszönöm azoknak a munkáját és fáradozását, akik a tanév sikeréért és eredményeiért nagyon sokat dolgoztak. Köszönöm a tanároknak, a dékáni hivatal és a Nagykönyvtár munkatársainak, a gazdasági hivatal munkatársainak, konyhai dolgozóknak, takarítóknak egész évi fáradságos munkáját. Köszönöm azoknak a hallgatóknak a segítségét, akik közösségi munkájukkal segítségül voltak. A segédlelkészi és lelkészi szolgálatot most kezdőknek kívánok a szolgálatban nagyon sok örömet, erőt. A végleg elbúcsúzó volt diákjainktól sem szeretnénk végleg elbúcsúzni. Mindig szeretettel várjuk őket Patakon. Kívánom, hogy az itt szerzett ismereteket gyarapítsák, jól használják. Lelkészként legyenek hűséges szolgálói Jézus Krisztusnak és legyenek hűséges, az iskola jó hírét öregbítő öregdiákjai a Kollégiumnak.

Kívánok mindenkinek a nyárra jó pihenést, a vállalt feladatokhoz, szolgálatokhoz sok erőt, a szeptemberi találkozás reményében.

Győri István

ESEMÉNYEK A DIÁKSÁG ÉLETÉBEN

A teológus ifjúság legégetőbb kérdésére – banki nyelven megfogalmazva tartozik/teljesített – a cikk megírásának időpontjában nem tudok válaszolni. Egyesek átcipelik tartozásukat a következő évadra, mások indexében a sorok kiegyenlített képet mutatnak. Az viszont biztos, hogy a nyár teljességgel belengte és elbódította az ifjúság legkimértebb fejeit is. Ez nem csoda, mivel ez az egyetlen időszak, amikor a természet és a diákság órája egyszerre cseppet ki a szabadba. Hiszen a természet rendje nem egyezik a pataki diákokéval. A négyes tagolás helyett – tél, tavasz, nyár, ősz – számunkra három egység – szorgalmi időszak, vizsgaidőszak, szünet - több nem engedhető meg. Végre visszatalálva a természet körforgásába fellélegezhetünk.

Ezen sorok között szemelgető olvasó azt gondolhatja, hogy a pataki diák legfőbb vágya, hogy megszabaduljon az iskola falaitól. Pedig ez nem így van. Az iskolai kötelezettségeken túl a közösség önmagára és egymásra találása volt jellemző ebben a félévben. Az önvizsgálat, a hamuszórák és zsákruha felöltése után, megújulva kerestük egymás társaságát.

Mi sem jellemzi ezt jobban, hogy iskolánkban dicsőítő csoport működik, Thoma László hozzáértő vezetésével. A lelki békét és megújulást keresők jó táptalajt és biztos kezű irányítást találnak az Ige, az imádság és éneklés óráiban.

Közösségünkben nem csak belterjes élet folyik, erős, segítő kezekben, a lelki szükség iránti érzékenységben nincs hiány. Már korábban is megmutatkozott a diákság ezen képessége. Az árvizek idején helytálltunk mind Patak gátjain, mind a kárpátaljai segélyakciók keretében. Idén egy új szolgálati lehetőségről számolhatunk be. A vissi anyaotthonban Örsi Anikó tanárnő szervezett – szemináriumi foglalkozás keretében – találkozást az ott lakó anyákkal és gyermekekkel. Ennek volt áldásos hozadéka, mikor a teológusok régi játékaikkal lepték meg az otthonban lakó gyerekeket.

A diákság életében fontos tényező a sport is, ezt bizonyítja, hogy ennek külön felelőse van Karsai Péter személyében. Ő volt az, aki az idei Kolozsvári Teolimpiára megszervezte és vezette a pataki csapatot. Több sportágban jeleskedtünk és sikerült dobogós helyezéseket szereznünk. Mindezen túl azonban a találkozás lehetősége, új barátságok szövődése, magának a kirándulásnak az élménye a sikerek és kudarcok mellett örök emlék marad.

Röviden, kiemelve néhány eseményt, ezek jellemzik a XXI. század elején a pataki diákságot. Részletesebben megismerni életünket a diákokkal való személyes találkozásban vagy a diákság lapja a Pateosz segítségével nyílik lehetőség. Várva a mielőbbi találkozást,

Szalay László
teológus

Máon: menedék

Az életnek vannak olyan eseményei, amelyeknek „miért”-jét csak évek vagy évtizedek múlva érthetjük meg.

Ilyen esemény volt, amikor egy keresztyén családba első gyermekként halmozottan sérült kislány született. Az édesanya szívében élő hite mellett is, főként a nehezebb időszakokban odatolakodott a méltatlan kérdés: - Miért Uram?! – S csak évek teltevel munkálódott ki, nem ezt kell kérdeznie, hanem: - Mi a célod Uram? – az ő kis sérült életével.

Azon túl, hogy maga a család, a később született három egészséges gyermek, a szűkebb baráti kör sokat formálódott a feltétlen szeretet, türelem, hálaadás gyümölcseinek megtermésére, egy más jellegű gyümölcs is érlelődött.

Az édesanya szívében egyre erősödött a vágy egy olyan napközi- és bentlakásos otthon létrehozására, ahol a krisztusi szeretet családi légkörében lehetnek együtt a sérült gyermekek gondozóikkal és egymással.

A hozzá legközelebb álló baráti családdal megosztotta ezt a gondolatot. S nagy meglepetésére nem sok idő elteltevel ez a család arra kapott indítást, hogy hozzanak létre egy alapítványt mindennek a megvalósulására. Tizennyolc keresztyén család így hívta létre 1993 januárjában Isten kegyelméből a Békesség Háza alapítványt.

Következő lépésként Isten elhintette a felelősség és a sérült embertársaink ügye iránti elkötelezettség magvát

egy kicsi, de máig hűséges csapat szívébe. Az ő Isten iránti engedelmességük és munkálkodásuk eredményeként 1996. május elsejével a Miskolc Avasi Gyülekezet egy visszakapott épületrészében megnyílt a Máon - Menedék értelmi fogyatékosok napközi otthona.

A város, akkor már nyugdíjban lévő, legnagyobb nagyszülőbb óvónője vállalta az otthon irányítását. Közel negyven évet töltött fogyatékos gyermekek között, szinte valahányat ismeri Miskolcon és életének minden rezdülése órájuk szól.

Sok-sok küzdelem, gond, néha kételkedés, aggodalom, de inkább az öröm és hálaadás esztendei következtek és tartanak ma is.

A hely szűk lett. Több évi keresés után Miskolc Önkormányzata bérleti díj fizetése nélkül bocsátott az alapítvány rendelkezésére egy megüresedett óvodaépületet az avasi lakótelepen. 2000 januárjában, bentlakásos ellátásra is alkalmasan átköltözhetett a Máon a felújított épületbe.

Kezdetől fogva élt a vágy az alapítvány kuratóriumi tagjainak szívében, hogy az otthon csatlakozhasson a re-

formátus szeretetotthon lánchoz. A többszöri elutasítás ellenére Isten a maga drága eszközein keresztül ezt is munkálta és 2001 szeptemberében megszületett a Tiszáninneri Református Egyházkerület közgyűlésének erről szóló határozata. 2002. januárjától az intézmény fenntartó-

ja a Tiszáninneri Református Egyházkerület. A Máon otthon neve ekkor változott Máon Református Szeretetotthonra. A Békesség Háza alapítvány teljes odaadással, támogató alapítványként folytatja munkáját.

Az embervilágnak ezekért a nagyon mostohán és értetlenül kezelt érintetteikért reménység szerint két oldalról is történik gondoskodás, Isten Igéjének engedelmességgel: „Ügyeljünk egymásra, a szeretetre és a jó cselekedetekre felbuzdulás végett...” (Zsid 10:24/a)

Az édesanya ma is otthon gondozza immár 10 éve fekvő, teljes kiszolgálást igénylő gyermekét. Ha sérült gyermekek felől kérdezzük, meggyőződéssel vallja: minden sérült életnek küldetése van. Az ő kislányát Isten nagy dolgok megszületéséért is adta. Jó látni az Máonban a gyermekek és ifjak felhőtlen nevetését, nézni ahogy belefeledkeznek nehezen engedelmességgel ujjakkal a papír, textil vagy kerámia-dolgok formálásába. Jó tudni, hogy legalább harminc család terhén nemcsak könnyíthettek, de örömet, megoldást is vihettek életükbe.

Így tömören összefogva túl szépek és egyszerűnek tűnik ez a történet. A kicsiny hűséges csapat ma is igyekszik naponta Isten előtti hálaadással és könyörgéssel, felelősséggel tenni a dolgát. Ezt a megnyilatkozási lehetőséget is hálaadással veszi, hogy ismételtén köszönetet mondjon mindazoknak,

akik bármilyen módon is segítettek és segítik ennek az otthonnak a létét, és jó működését.

(I.A.)

Reggel érkezünk az Avas aljára a Máonba. Kicsit nehezen találjuk az odavezető utat, de sikerül. Belépésünkör éneket hallunk: reggeli előtt éneklük az asztali áldást, sajátosan, de felismerhetően és nagyon meghatóan. Vannak, akik megnéznek bennünket: kik lehetnek a vendégek? Eltűnünk előlük, megtaláljuk ugyanis az irodát, ahol Gubányi Katalin, a lendületes, fiatal igazgatónő vár minket. Nemrég kapta meg kinevezését, de máris tele van tervekkel. Először is a helyet kell hosszabb időre biztosítani, hogy hosszú távra lehessen tervezni. Ezügyben, mint beszélgetésünk elején megtudjuk, már folynak a tárgyalások az ingatlant az otthon számára biztosító miskolci önkormányzat és egyházkerületünk vezetősége között. Ha létrejön a megállapodás, a következő 25 évben helyén maradhat az intézmény, lehet bővíteni, fejleszteni, alakítani. Jelenleg 20 főre van engedélyük a napközis gondozásban és ugyanennyien lakhatnak az otthonban, bár most még nem teljes létszámmal működnek. A jövőben talán negyvenen is lehetnek majd a bentlakók, ehhez azonban nemcsak az épületet kell átalakítani, hanem újabb gondozókat is kell alkalmazni,

hogy az otthon családiassága megmaradjon. Mert családi közösséget teremtetek a MÁON-ban a sérült, fogyatékos emberek számára. Itt fontos, hogy ki mit hogyan szeret enni, mivel szeret foglalkozni, és hogy bizonyos mozdulatok vagy szavak mit jelentenek. Számomra így kívülállóként értelmezhetetlen gesztusok ezek, a gondozók számára azonban biztosan lefordítható kommunikációs kódok.

Miközben beszélgetünk, készülődés zajai szűrődnek be: anyák napját ünnepelnek délután, és erre kis műsorral készülnek az otthon lakói. Kopogtatás. Azt hittem az egyik gondozó keresi az igazgatónőt, de nem. Udvariasan megvárva a „szabad” választ, egy 12 év körüli kislány lép be és érdeklődik: „Apa, apa?”. Az igazgatónő türelmesen elmagyarázza: „Apa nemsokára jön érted.” Ezt a párbeszédet háromszor-négyszer megismétlik, teljes nyugalommal, amikor a kislány arcán mosoly jelenik meg: most már ő is tudja, hogy apa nemsokára érte jön. Ritka az ilyen család. Tapasztalatok szerint a legtöbb házasság nagyon megsínyli egy fogyatékos gyermek megszületését, a férfiak többsége különösen nehezen éli meg. Vannak azonban, akik megtanulnak örömet találni gyermekeikben. Mert meg lehet találni. Az igazgatónő és Kopcsó Dóra lelkipásztor, aki az intézmény mentálhigiénés szakembere egybehangzóan állítják: végtelen öröm, mikor a fogyatékos gyermekek megnyílnak, és befogadnak egyszerű, őszinte világukba. Az ő szeretetük és ragaszkodásuk tiszta és önzetlen. Talán azok, akik nem saját értelmükből egészségesek, elgondolkodhatnának ezen, tanulhatnának ebből. Az ő világukban nem ritka az érintés, mint a miénkben: egymást megérintve kommunikálnak.

Beszélgetés közben észreveszek egy papírvirágot. A papírműhelyben készült, ami nem az egyetlen,

működik még szövőműhely, kerámiaműhely, és nagyon sokféle kreatív foglalkozásra van lehetőség. Az otthon lakói választhatnak a foglalkozások között, és az alkotás örömén túl büszkék a munkáikra. Teljes szívvel csinálnak mindent. Tornáznak, játszanak, zenét hallgatnak, ami különösen megnyugtató, jó hatással van rájuk. És a báb! A bábozás minden gyermek számára hatalmas élmény, a szakemberek pedig állítják, hogy az egyik legjobb terápia. Csoportosan járnak a Csodamalom Bábszínházba, fogyatékosoknak szervezett találkozókra is báboznak, sőt, a mai anyák napi ünnepségre is ezzel készülnek. Át is megyünk megnézni a próbát. Be kell vallanom, a társadalom azon széles rétegéhez tartoztam nagyon sokáig, akik nem tudnak mit kezdeni a fogyatékosokkal, sőt, irtóznak tőlük. Most az édesanyákat köszöntő énekek és versek hallatán sírásig meghatódom. Ami egyébként tőlem távol álló műfaj, most elemi erővel szorítja össze szívemet és torkomat: „nincs senki olyan jó, mint az én anyám...”

Tanultam ez alatt a néhány óra alatt és gazdagabb lettem azok által, akiket szegényeknek hiszünk. Bárki megtanulhatja ezt. Az otthon ajtaja nyitott, csak annyit kérnek, ne tömegesen és ne csak néhány órára látogassák meg őket. Szánjanak rá egy napot, és meg fog változni véleményük a fogyatékos emberekről, önmagukról és a világról...

Barnóczki Anita

Tegyetek tanítvánná minden népeket... ...még a romákat is?

Közel 10 éve dolgozom a Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálatnál. Tapasztalataim szerint ha valakin segíteni szeretnénk, pontosan fel kell mérnünk, hogy kik azok, akiknek segítséget kívánunk nyújtani, mi az, amit kapni szeretnének, amit adni tudunk és hogy ezek a tényezők hogyan közelíthetők egymáshoz.

„Mit várnak el tőlünk?”

Két évvel ezelőtt kezdtük el munkánkat több Bodrog menti településen, ahol többek között roma családokkal is kapcsolatba kerültünk. Úgy gondolom, hogy a roma családok egyik elvárása, hogy ismerjük meg őket. Ismerjük meg kultúrájukat, mindennapi életüket, értékeiket, gondolkodásmódjukat. Biztos vagyok benne, ha ezt megtesszük, nagyon sok félreértés, konfliktus elkerülhető, amikor elkezdünk együtt dolgozni velük. Elvárják azt is tőlünk, hogy ne minősítsük, kritizáljuk őket, ne dolgozzunk ki ötleteket, programokat az ő megkérdésük nélkül. A segítségnyújtást ugyanis nagy mértékben nehezítik a kialakult előítéletek. Talán a legtöbb előítélet, negatív hozzáállás ma a romákkal kapcsolatban él a köztudatban. Mit kezdhetünk ezekkel az előítéletekkel, hogyan kezdhetünk el egy olyan társadalmi réteggel foglalkozni, amivel kapcsolatban sokan drasztikus és kemény lépéseket foganatosítanak? Úgy gondolom, hogy többségében szeretjük, ha rólunk elismerően beszélnek, megelégedettséggel tölt el, ha a magyarság értékeit, hagyományait, leleményességét elismerik, példálózhatnak vele. Fontos, hogy a romákkal kapcsolatban is megfogalmazódjanak ezek. Feladatunk, hogy erősítsük ezeket az értékeket és hogy előcsalogassuk őket ott, abban a környezetben, ahol ezek az emberek élnek.

„Legyünk ott köztük és...!”

Amikor összegyűjtünk egy csapat gyereket, és leültetjük őket egy szoba közepére azzal a céllal, hogy játszanak egy jót, egyet biztos, hogy

meg fognak kérdezni. Mivel? Ha bedobunk a körbe egy labdát, már elkezdődik a játék, de majdnem biztos, hogy két percen belül betörik az ablak. Ilyenkor általában rendreutasítjuk a gyerekeket és elveszük tőlük a labdát is.

Fontos, hogy legyenek elképzeléseink arról, mit is szeretnénk csinálni, de az is, hogy hagyjuk, hogy ők is elmondhassák, mit gondolnak, számukra mi lenne a megoldás. Ha valamilyen eszközt (támogatás, képzés, munka, tankönyv...) adunk a számukra, vegyünk részt annak a használatában. Nézzük meg, hogy mit képesek vele tenni ők, ugyanakkor mutassuk meg, hogy mi mire használnánk, majd hagyjuk, hogy ők válaszoljanak. Engedjük, hogy ők is hozzanak eszközöket, gondolatot, „labdát”. Legyünk egyenrangú partnerek a kapcsolatban! Az egyoldalú adakozás függő, alárendelt viszonyokat teremt és ezáltal sokszor elveszük a másik embertől a felelősséget, a gondolkodást, az aktív cselekvést; tartsuk inkább szem előtt emberi méltóságát, szükségleteit, értékeit.

Érdeemes megkeresni azokat a kapcsolódási pontokat, amik őket is érdeklik. Például a gyermekekkel való foglalkozás mindig olyan terület, ahol a romákkal való munkában eredményeket érhetünk el, hiszen a gyermek nemcsak a férfiaság egyik jelképe, hanem a gyermekért sok mindenben motiválhatóak is.

„Egyházi segítségnyújtás”

Mit tehetnek, mit kell megtenniük az egyházaknak, lelkészeknek, teológusoknak ebben a munkában? Elő-

ször is meg kell vizsgálnunk hozzáállásunkat, elkötelezettségünket, továbbá azt, hogy ki kapott talentumot erre a munkára, és hogyan tudjuk őt támogatni ebben. Fel kell térképeznünk azt is, hogy a jelenlegi infrastrukturális adottságokkal milyen programba lehet belekezdeni, valamint a gyülekezeti sajátosságokat. Föl kell készülnünk a romákkal való kapcsolatteremtésre, hiszen speciális készségek nélkül sokkal nehezebb, gyakran lehetetlen ez a munka. Fontos az is, hogy az egyházak ne elkülönülten kezdjenek új programokba, hanem inkább már meglévő kezdeményezésekhez kapcsolódjanak, ismerjék meg a tapasztalatokat és gazdagítsák ezeket saját hivatásuk szerint. A hit világa olyan kapocs az egyház és a romák között, amelyre igény van. Ne engedjük, hogy ez az igény is elkopjon, feledésbe merüljön.

Összegzésként még egy gondolat. A segítség egyik fontos alapelve: ha elkezdünk valamit, akkor azt csináljuk végig. Valaki felé kinyújtani a segítő kezdet nem lehet hirtelen fellángolásból, egy ötlettől vezérelve. A segítséget meg kell tervezni, keretek közé kell szorítani, meg kell határozni az elérni kívánt célt, föl kell készülni a segítségben részesülő reakcióira. Ha elkezdtem valakivel foglalkozni, felelősséggel tartozom érte.

Rácsok Balázs,
szociális munkás

A cigányság helyzete a komjáti körzetben

A feleségemre és rám bízott gyülekezeti körzet (Komjáti, Bódvaszilás, Bódvalenke, Becskeháza, Hídvégardó, Tornaszentjakab, ill. szórványként: Debréte, Tornanádaska, Szászfá) településeinek többségében jelentős számú cigányság él. Körzetünk nagysága miatt nincs erőnk a javarészt katolikus cigányság közötti misszióra. Mindazonáltal igyekszem röviden képet adni az itt élő romák életkörülményeiről és gyülekezeti kapcsolatairól.

Abaúj északi részében nagyszámú roma család él. Körzetünkre vetítve azt kell elmondanunk, hogy Tornanádaskán és Bódvalenkén a lakosság túlnyomó részét ők alkotják. Az itt élő cigányokat a lecsúszott, elmaradott romák közé lehetne inkább sorolni, noha – Istennek hála – van kivétel közöttük. E kisebbség viszonylag jó kapcsolatban él a magyar származású lakosokkal.

Hídvégardóban is jelentős számú cigányság él, ők az idők folyamán dolgozóakká, ápolóakká váltak, ezért a magyar lakosság is elfogadja őket, nincsenek viszályok. Ebből is látszik, hogy hazugság az az állítás, mely szerint a cigányokat származásuk miatt rekesztik ki, hiszen Hídvégardó kiváló példa a cigányság felemelkedésének, polgárosodásának úgy, hogy közben nem veszítik el kultúrájukat, nemzeti sajátosságukat. – Meggyőződésem, hogy a cigányság polgári felemelkedésének egyetlen útja

a tanulás és a munka!

Természetesen Jézus Krisztus evangéliuma adja meg az igazi megoldást a cigányság (és a magyarság) helyzetének problémáira. Úgy gondolom, hogy nagyon nehéz feladat ma a cigánymisszió. Különleges, Istentől kapott kegyelem az, ha valaki ért az ő nyelvükön, ha meg tudja szólítani őket az örömhírrrel. Ezt a missziót csak az végezheti igazán eredményesen, akinek megadott ez a kegyelem (természetesen külön elhívás nélkül is kell végezni e missziót, de a kifejezetten cigányok közötti misszióhoz külön elhívás szükséges). Mindazonáltal meggyőződésem, hogy nem csak evangelizálni, hanem tanítani is kell őket, miután elfogadták a kegyelmet. Meg kell mutatni, hogy milyen következményekkel kell együtt járnia a megtérésnek.

Komjátiban él egy roma asszony, aki bizonyos időszakokban istentiszteleteken és bibliaórákon is részt vesz. Ő vallja, hogy „Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére”, aminek igen örülünk. Mégis jól látható, hogy milyen ingadozások vannak az Úrral való kapcsolatában, hiszen – elmondása szerint – őt a családja sokszor gúnyolja, ezért vannak visszaesések a hitéletében.

Bódvalenkén egy hittanos kislány nagyon hűségesen látogatja az istentiszteleteket és a hitoktatásban is részt vesz. Teljesen egyedül jön templomba minden vasárnap, szívesen versel, furulyá-

zik, azaz szolgál az Úr házában. Itt kell megemlítenem, hogy volt már egy másik kislány is, aki hasonlóan indult, de elkallódott, mert a közösség nyomása rossz útra vitte: nem tanult tovább, hanem gyerekfejjel gyermeket szült, elfordult a gyülekezettől. Azt hiszem, ez az egyik legnagyobb akadálya a szolgálatunknak. Ezért is tartom fontosnak egy-egy településen az egész cigányság „szakszerű” misszionálását.

Tornanádaska egészen különleges helyzetben van, hiszen itt egy speciális iskola működik, melynek legtöbb tanulója cigány származású. Közülük sokan a faluban maradnak, letelepednek. A polgármester jól szót ért velük, de ők – talán éppen a sokféle származási hely miatt – már nehezen kezelhetők. Ez a település bizony különösen is nehéz feladatot jelentene egy cigányokkal foglalkozó misszionáriusnak.

Összességében úgy gondolom, hogy Abaújban a közeljövőben szükség lesz (illetve már szükség lenne) külön cigánymisszionáriusokra. Természetes, hogy végezze minden lelkipásztor a missziót a cigányok között is. De a túlnyomórészt cigányok lakta településeken már olyanokra van szükség, akik erre elsősorban elhívást, másodsorban képzést kaptak. Isten adjon bölcsességet vezetőinknek, illetve az elhívottaknak, hogy e szolgálatot jól betöltsék!

Almási Ferenc (Komjáti)

„Felelősségünk a cigányságért” címmel szakmai konferenciának adott helyet a Sárospataki Református Teológiai Akadémia 2003. június 4-én. A kerekasztal beszélgetéshez a következő előadások szolgáltak vitaindítóként: dr. Ladányi János professzor (Közgazdaságtudományi Egyetem, Budapest): „Szegények és romák”, Derdák Tibor miniszteri tanácsadó (Oktatási Minisztérium): „A kormány feladatai a roma kisebbségi fiatalok integrálásában”, dr. Hadházy Antal református lelkipásztor (Nyíregyháza): „Az egyházak feladatai a roma integrációban.”

„Egész világ ellenségünk,
Úzött tolvajokként élünk,
Nem loptunk mi csak egy szöveget
Jézus vérző tenyeréből.”

Roma népdal

KIKONFIRMÁLUNK?

Ez a rovat a közös gondolkodás reményében készült. Várjuk a témához kapcsolódó kérdéseket, megjegyzéseket, örömmel vagy bánattal teli tapasztalatokról szóló beszámolókat a szerkesztőség címére.

Két kép van előttünk. Az egyikben sok szépruhás fiatal, a másikon is, de ott két év-folyam együtt. Ezek a képek Bodroghalomban készültek. Az egyik 1974-ben egy év, a másik 1994-ben két év konfirmandusairól. Készülhet-

tek volna máshol is. Nagyon sok gyülekezetünkben találhatnánk ilyen képeket, sőt, olyanokat is, ahol a század elején még hetvenen-nyolcvan, ma pedig már csak hárman-négyen vannak. Az első kérdés tehát a miért, a második pedig, hogy kell-e kérdeznünk egyáltalán a miértet, vagy inkább örülnünk kellene, hogy még vannak. Nem szomorkodunk-e túl sokat megannyi társunkkal együtt ahelyett, hogy előrenézve nekifeszülnénk a feladatoknak? Lehet-e azonban fényes mosollyal elsiklani két egymás mellé állított fénykép mellett?

Sokaktól halljuk ezeket a kérdéseket. Lelkipásztoroktól, egyházunk sorsát szívükön viselő gyülekezeti tagoktól, aggódva vagy bosszankodva vagy éppen lemondóan. Felkerestünk tehát bölcsőbb, tapasztaltabb lelkipásztorokat, hogy ők hogyan

látják a konfirmációt. Sorra vesszük most a gondolato-
kat, kérdéseket, javaslatokat. Reméljük, hogy felismerve a közös kérdéseket, minél többen tollat ragadnak, vagy írógép elé ülnek, hogy megosszák velünk egyetértésüket vagy ellenvéleményüket,

saját tapasztalataikat, megoldásaikat, sikereiket vagy sikertelenségüket.

Konfirmáció, úrvacsora, és katechézis

Mi a konfirmáció? Hitvallásaink szerint hitünk megerősítése a Szentlélek által. Hogyan konfirmálunk mi, ha a Szentlélek Isten erősíti meg a hitet? A konfirmáció tehát ilyen értelemben nem más, mint abbéli reménységünk kifejezése, hogy a Szentlélek meg fogja erősíteni a hitet. Ez tehát is-

mereti kérdés. Az ősegyházban a katechumenusok először megismerték a hitet, majd erről vallást tettek és megkeresztelkedtek. Mi már reménységben keresztelünk, és a megfordított sorrend alapján a keresztséget követi a katechézis. Régen a két sákramentum is összetartozott. Ha valaki megkeresztelkedett, már rendelkezett a megfelelő ismerettel, hogy részt vegyen az úrvacsorai közösségben. Mára a két dolog különvált. Ilyen értelemben tehát a konfirmáció az úrvacsorára készít elő. Az úrvacsora azonban a bűnbocsánat sákramentuma, és nehéz megválaszolni a kérdést, hogy mikor részesülhet benne valaki. Akkor, amikor megismeri bűneit, azt, hogy ki ellen vétkeznek, és megérti, hogyan bocsáttatnak meg bűnei. Köthető-e ez életkorhoz? Természetesen ennek a kérdésnek csak akkor van értelme, ha az ismer-

KIKONFIRMÁLUNK?

retre, a szükséges tudásra vonatkozik. Képes-e valaki 13-14 évesen megérteni a sákramentum lényegét?

Az időpont kérdése – érvek, ellenérvek és az ellenérvek ellenérvei

Vannak, akik abban látják a megoldást, hogy a jelenlegi gyakorlathoz képest későbbi időpontra kellene kitolni a konfirmációt, elősegítve ezzel, hogy a fiatalok jobban megérthessék hitünk lényegét. Ezzel szemben háromféle érvet szoktak felhozni. Az első egyszerűen gyakorlati: próbáljon meg valaki változtani a gyülekezeti hagyományokon, és majd meglátjuk, mekkora ellenállásba ütközik. Persze talán nem ilyen egyszerű a kérdés, hiszen a lelkipásztorok nem mondhatnak le arról, hogy tanítják, „nevelik” a gyülekezetet és nem mondhatnak le már előre tanításuk „sikeréről”. Van, aki a személyes beszélgetésekben látja a megoldás egyik kulcsát, van, aki a presbitérium tanításában, hiszen ők dönthetnek a gyülekezetet érintő kérdésekről. A másik érv az, hogy van, aki esetleg már igen fiatalon érett arra, hogy úrvacsorát vehessen, míg mások később sem lesznek azzá, és van-e joga egy lelkipásztornak válogatni, illetve hogyan éli meg a gyülekezet ezt a válogatást? A harmadik érv szociológiai alapokon nyugszik: sok kis gyülekezetből a fiatalok városra mennek középiskolába tanulni, és akkor már lehetetlen

összeszedni illetve felkészíteni őket.

Tovább bonyolítja a kérdést, hogy abban a korban konfirmáljuk a gyermekeket, amikor ők természetszerűleg, mintegy életkori sajátosságként lázadnak mindenfajta tekintély ellen, és holtig tartó hűséget fogadtunk velük akkor, amikor még előtte vannak annak a folyamatnak, melyben a megszokott értékeket elvetve saját maguk keresik meg az értékeket.

Szintén tapasztalatokra és működő gyakorlatra épül az a vélemény, mely szerint érdemes előrébb hozni a konfirmáció időpontját, és hetedik osztályban konfirmálni őket, hiszen akkor még egy évig biztosan ugyanabban a faluban és iskolában tanulnak, részt vesznek a hitoktatásban és könnyebb őket bekapcsolni az ifjúsági csoportba (már ha van ilyen).

Az, amit oly sokszor egy kérdésnek érzünk, valójában tehát két kérdés. Ismereti és hitbeli kérdés. Hittanvizsga-e a konfirmáció vagy hitvallás? Lehet-e a kettő közé egyenlőségjelet tenni? Esetleg szét kell őket választani?

Régi és mai feltételek

Régen talán egyszerűbb volt. Falusi életközösségek és gyülekezeti közösségek mindenkinek biztosították a helyét. Ahogyan mindenki tudta, hogy melyik család hol ül, úgy az sem volt kérdés, hogy a lányok idővel átültek az asszonyok közé, a fiúk a férfiak padsorába. Magától értetődő és természetes

volt a folytonosság. A konfirmáció is akkor válik kérdéssé, amikor a népegyház szekularizációja megkezdődik. Ma a folytonosságot talán az teremtheti meg, hogy a gyermekek részt vesznek a hitoktatásban, majd konfirmálnak, és csatlakoznak az ifjúsági csoporthoz. Ezzel kapcsolatban két kérdés szokott felmerülni. Az egyik, hogy mennyiben működik jól a hitoktatásunk, a másik pedig, hogy mi történik azokkal, akik ebben nem vettek részt és mégis konfirmálnának? A hitoktatás és a konfirmáció-előkészítés színvonalasságát, „működését” nem csak az jelenti, ha megfelelő ismeretanyagot adunk át ilyen vagy olyan eszközökkel. Fontos, hogy jó közösség alakuljon ki, baráti társaság, melynek megköttő, haza vonzó ereje van. Sokat segíthetnek ebben a közös táborozások és közös programok. Persze meg lehet kérdezni: néhány emberrel hogyan? Mert könnyű ott, ahol sok fiatal van, de mit kezdünk azzal a kettővel, hárommal. Igaz, hogy három emberhez nehezebb negyediket hívni, mint tízhez a tizenegyediket. A kettő-három pedig több, ha az előző éveket is bevonjuk, illetve ha nem egy gyülekezetben gondolkodunk, hanem együtt dolgozunk esetleg a szomszéd gyülekezettel vagy gyülekezetekkel. Persze, ha tudunk vagy, ha akarunk együtt dolgozni.

Barnóczki Anita

Egyházunk jövője az Európai Unióban

Megközelítési lehetőségek

Dr. Victor János,
„Európai abróncs és fazék”
 (Figyelő, 1929. augusztus 3.)

Az a gondolat, hogy Európa bajain sok államnak valamilyen egységes politikai szervezetbe tömörülése segítene, a háború óta állandóan fel-felbukkan. Nagyon érthető okokból a magyar közvélemény nem sokat hederített reá. Egybűtt se vették nagyon komolyan, ahol pedig napi gondjaiktól és keserőségeiktől jobban ráértek az emberek páneurópai jövődők terveit szövögetni. Amióta azonban francia vezető politikai helyről kezdik az Európai Egyesült Államok kísérleti léggömbjeit fölereggetni, a magyar közvélemény is több érdeklődéssel fordul az ügy felé. Most már nem előkelő dilettánsok játékos szórakozásáról van szó, hanem számba veendő komoly politikai szándékokról. A több érdeklődés persze nem jelent melegebb érdeklődést. Hogy mik azok az okok, amelyek miatt a magyar nemzeti politika nem állhat be a lelkes és lelkesítő hívek sorába, hanem fanyar közömbösséggel beéri a megfigyelő álláspontjával, annak a kifejtése nem tartozik ezekre a hasáboakra.

De van a kérdésnek egy olyan nem politikai oldala is, amelyhez hozzászólhatunk és hozzá is kell szólnunk. Mit jelentene a vallási értékeink szempontjából, ha a szóban forgó koncepció megfogamzanék és akármilyen formában és módon is, de testet öltene valamilyen államok fölötti Európa-állam?

Érdekel bennünket a kérdés – hogy ezt a kifejezést használjuk, mert hiszen a maga helyén megvan a jogos értelme: – általános keresztyén szempontból is. Mit jelentene a nemzeteknek ilyen összefogása az európai keresztyénység számára a maga egészében?

Az optimista rögtön készen van a válaszával: győzelmet jelentene! Hiszen a keresztyénység éppen arra törekszik,

hogy a zűravarból összhangot, az elmentétek viharából békességet, a gyűlölködésekből áldott együttműködést hozzon ki. Közelebb volnánk egy lépéssel az Isten országának megvalósulásához!

A pesszimista is azonnal megfelel erre. Mi köze volna a Krisztus uralmának egy ilyen politikai összefogáshoz?! Hiszen azt nem a kölcsönös szeretet, a belső egységnek elhatalmasodása hozná létre, hanem közönséges gazdasági és politikai érdekek nyomása. Nem egymás keblére boruló testvérek családja volna az egységes Európa, hanem még nagyobb hasznok lehetőségeit felfedező konkurensok kartellje. Hagyjuk hát ki az egész ügyből a keresztyénység szempontjait!

De van még egy harmadik álláspont is: világosan látni a nemzetközi politika éppen nem mennyei, hanem nagyon is földi rugóit, és mégis hinni abban, hogy azoknak munkája szoros kapcsolatban van a keresztyénység ügyével. Csak azt kell emlékezetben tartanunk, hogy a keresztyénység nem más, mint az ember Isten keze berendezte életének Isten keze által való újraépülése. Akkor világosan áll előttünk az, hogy maga Krisztus is akarja vezetni. A gazdasági, technikai, politikai okok is mindig nagyobb összefogások felé szorítanak bennünket, teremtettségünknek fogva belénk írott törvény szerint; és a Krisztusban kiáradt újjászüelő kegyelem is egységet munkál, mert az ellenségeskedés romlás, a megengesztelődés gyógyulás. A természeti rugók az egységes kereteket tákolják össze, a keresztyénység az egység lelkét áraszthatja beléjük.

Nyilvánvaló, hogy az előbbi egymagában erőszakos, hazug, és eleve is felbomlásra ítélt torz egység lehet csak – az utóbbi nélkül. S ezért volna mégis nagyon mély jelentősége a keresztyénység számára egy akármennyi-

re nem keresztyén erők által összekovácsolt Európának: olyan külső keret volna, amely kiáltana az őt betölteni egyedül tudó belső tartalom, a keresztyénység után. *Az egységes Európa halaszthatatlanná tenné Európa megtérését.* Tűrhetetlen külső abróncs volna az egysége, míg lélekben vissza nem találta tévelygéseiből az egység isteni Urához. Vagy kiváltana egy ilyen alakulat az egyházakból egy hatalmas lelki ébredést, amelyben megtisztulnának a népek pogány kapzsiságukból és egymás elleni áskálódásaikból, vagy már zsenge csecsemőkorában is magán hordaná az új alkotás a halálos betegség végzetes bélyegét.

Általában tehát egy óriási kihívást, feladatot, riadót jelentene az új helyzet a keresztyénység számára Európa modern krisztianizálására.

Mit jelentene a mi magyar református ügyünk számára?

Az az örökség, amely egy magyar évezred talajából négy évszázad református könnye, vére és verejtéke árán virágzott ki, s amelynek a féltő megőrzése az életünk legszentebb értelme, bele volna vetve az általános európai élet forgatagába. Mert akárhogy képzeljük is el a politikusok azt a mértéket, ameddig a nemzeti válaszfalak jelentősége lecsökkenne, illetve ameddig mégis megmaradna a jelentőségük: az bizonyos, hogy a mainál csekélyebbé válnék az. Határokon keresztül-kasul erősebben és szabadabban járnának keresztül a külső behatások. Ma, amikor határaink olyan gyilkosan belevágnak a nemzetünk testébe, van egy ilyen kilátásban vigasztaló is. Ország-határok nem választhatnák többé úgy el azokat, akiket ezer kötelék egymás felé hajt. Közelebb jutnának ismét egymáshoz azok, akiket minden isteni rendelést megcsúfoló emberi erőszak választhatott el egymástól. De ha ezen az ad hoc helyzeten túltekintünk, fel-

sötétlenek a sokkal súlyosabb aggasztó következmények. Hiszen a határok védenek is, és pedig sokkal mélyebb értelemben is, mint pusztán stratégiailag vagy gazdaságilag. Védik a külön államiságában élő nemzetnek lelkét is, egész történelmi egységét, minden sajátos értékét. A határok jelentőségének hanyatlása azt jelentené, hogy mindez a kincs, a magyar kincsek között a magyar kálvinizmus történelmi képződménye is bele volna vetve egy kavargó fazékba, és ha nem is évtizedeken, hanem évszázadokon belül éreznie kellene az elolvadásnak, felszívódásnak tragikus veszedelmeit.

Ebből döntő érvet kovácsolni az egész eszme ellen nem lehet. Azzal mindenképpen le kell számolnunk, hogy az Isten nem csinál meglegházi kultúrát a történelem világában. Kiteszi plántáit a viharok próbáinak. Csak azok maradnak meg, amelyek mesterséges védelem nélkül is életképesek. Egy olyan európai helyzet, amilyen most a látóhatáron feltűnik, csak ugyanazt az erőpróbát hozná el ránk, amelyet már századokon át szerzett tapasztalatokból jól ismerünk, s amelyeknek most is súlyos mértékben ki vannak téve elszakított testvéreink. A germanizáló-katolizáló Habsburg impériumban sem asszimilálódtunk. És minden veszéllyel dacoló bizonyos reménységünk az, hogy semmiféle „utódállam” sem lesz képes elolvasztani a beléje került magyar reformátusságot.

Az azonban bizonyos, hogy ha egyházunk a maga egészében kerülne a jövődöbben az idegen hatások ilyen örvénylésébe, csak a mainál sokkal nagyobb erőfeszítéssel állhatná meg a helyét. Múltja fényes tanítást ad erre s leszakadt vérei ma is nagyszerű példákat mutatnak rá. Olyan egyházzá kellene átalakulnia, amelyben az utolsó tag is élete legdrágább ereje és nélkülözhetetlen java gyanánt becsüli hitét és minden odaadásra kész érette. Meg kellene újra nőnie a hősiesség mértékére, eredeti termetére.

Magyar református szempontból nézve is egy nagy parancs, ösztönzés és ultimátum olvasható ki egy összeurópai politikai egybefogás eshetőségéből, és-

pedig az önmagunk gyökeres reformációjára.

Be fog-e következni ez az eshetőség? Ha igen, hát mikor, hogyan és milyen alakban? Ezek nem idetartozó kérdések. Miránk, úgy is, mint az egész keresztényiség egyik tagjára, úgy is, mint egy egyedülálló történelmi hivatás hordozóira, az tartozik, hogy minden eshetőségre készen álljunk.

Közli: Victor István

PRÓBÁLJUNK EURÓPA TÖRTÉNETÉNEK ISMERT VONULATAI EMLÍTÉSÉVEL A JÖVŐBE TEKINTENI!

Tegyük ezt meg a bibliai keresztény történelemszemlélet alapján és nem a történetfilozófia sokféle módszere szerint, hiszen a keresztényiség jövőjének kutatásából nem hiányozhat a prófétai látomás.

Európa területének növekedése és kultúrájának kialakulása szoros kapcsolatban áll a keresztényiség terjedésével. A már itt lakott, majd a népvándorlás során idetelepedett népek lelki, szellemi arculata is mélyen összefügg a keresztényiség útján való elindulással és továbbhaladással. Az itt lakó népek önazonossága, nyelvi kultúrája nem oldódott fel e folyamatban, sőt, nemesebbé és gazdagabbá vált. Az ókorban két keresztényé lett kultúra, a latin és a görög határozta meg a szellemi hátteret sokáig, és kialakultak e két kultúra hatalmi szférákat elkülönítő határvonalai is Európa területén. Földrészünk a keresztényiség lelki, szellemi értékeinek következtében nyerte el kimagasló történelmi jelentőségét évszázadokon keresztül.

A reformáció kora megújulást hozott a földrész lelki, szellemi életében, melyre azért is szükség volt, mert Európa délkeleti részét, így hazánk egyharmadát is a mohamedán török birodalom uralta. Az Isten Igéjére épülő megújulás tehát népünk megújulását is jelentette. Igen jó kapcsolatunk volt az európai protestáns egyházakkal, melynek sajátos következményeként a magyar szellemi élet és nyelvi kultúra is megújult, a népünk létét fenyegető veszélyek ellenére.

Az újkorban elindult a szekularizáció folyamatának felgyorsulása, melynek következményei a huszadik század diabolikus történelmi jelenségeiben tükröződnek. A két világháború és következményei a korábbi felfokozott kultúroptimizmus cáfolataként kifejezték azt a félelmetes igazságot, hogy az ember, intellektuális képességei ellenére képtelen befolyásolni a történelem menetét: a hanyatlás folyamatát. A második világháború kiszélesedett mértékben az elsőt lezáró történetetlen békediktátumok következménye volt. Bátorítást és reménységet nyújt azonban, hogy ebben az ellentmondásos jelenségekben úszó korban az európai keresztényiség a világmisszió vonatkozásában jelentős lépéseket tett, melyek befolyásolták más földrészek szellemi arculatát is. Isten országának jelenléte és az élő Ige szolgálata egyetlen korszakban sem szünetel.

A második világháború után Európa területén éles hatalmi, politikai és ideológiai határvonalat húztak kelet és nyugat között. Az egyházi élet pozitív, bár a hatalom által beárnyékolta vonása ebben a nagyon nehéz időszakban, hogy az együvé tartozást az ökumenikus mozgalom törekvéseiben próbálja kifejezni.

Európa jelenlegi helyzetében jövőjét meghatározó kérdésként vetődik fel, hogy a keresztény közösségekben elindul-e a megújulás folyamata? Nekünk a reformáció szellemében egyházunk megújulására kell gondolnunk. Lelki és szellemi kapcsolataink révén mindig Európában voltunk, ezért képviselnünk kell azokat az értékeket, melyek megújítják földrészünk szellemi arcu-

latát az emberi kapcsolatok terén és a közélet minden vonatkozásában. Azt az igazságot képviseljük, hogy a teremtés rendje és a Krisztusban kijelentett megváltás folyamatának eredményeként a népek, így népünk nemes önzonosságára és egymást megértő pozitív kapcsolata együtt érvényesüljön, és együtt haladjon földrészünk történelmében. Ennek a folyamatnak pozitív kisugárzása lesz az emberiség életére. Ez a szempont történelmi jövődöntő batorító prófétai látásának reménységnyújtó feltétele.

Mészáros István

KONZERVATÍV SZEMMEL KERESVE A VÁLASZT ARRA, HOGY MI VÁR AZ EGYHÁZRA AZ EURÓPAI UNIÓBAN, NEM VAGYOK DERŰLÁTÓ.

Először az jut eszembe, hogy a nyugati keresztyén világ sínylette meg legjobban a szekularizációt. Azután az, hogy a keresztyénséget mindig a nagybirodalmi keretek között üldözték a legtöbbet: - a Római Birodalomban, a Harmadik Birodalomban, a Szovjet Uniójában. Ezt az utóbbit is földi paradicsomnak festette le a propaganda, fittyet hányva a homlokegyenest ellenkező tapasztalatokra. Ráadásul, azok propagálták nagyrészt, akik most az EU-t reklámozzák, s láthatóan egy csöppet sem zavarja őket az, hogy egyetlen betű sem hiteles abból, amit mondanak.

Nekünk, magyaroknak azonban érdemes elgondolkodni azon, hogy a nyugati kapitalizmushoz szakított Órvidék magyarságát sokkal alaposabban fölmozdították az elmúlt évtizedek, mint az etnikai és kulturális genocídium minden poklát megjáró kárpátaljai magyarságot, a Szovjet Uniójában.

A Magyarország gyarmatosítására tett kísérletek történelmi tanulságaiból nem tanultunk eleget. Ezekre a kísérletekre mindig volt válasza a magyarságnak, mert akadt egy Bocskai, egy Rákóczi, Kossuth vagy Petőfi, vagy csupán mindenre elszánt iskolás gyerekek, akik a világ legerősebb hadseregének a tankjait robbantgatták fővárosunkban. Mára azonban az ateista diktatúra évtizedei sokféleképpen tönkretették a társadalmunkat, mely az egzisztenciális kihívásaira még nem képes megfelelő válaszokat adni. Ezzel él vissza a bukott rendszerből átmentett politikai elit, amikor saját csoportérdekének az oltárán föláldozza az országot. Akiket a médiának nem sikerül konzumidiótává formálnia, azokról elhitetik, hogy a haladás kerékkötői. A magyarságnak nincs méltó közéleti képviselője, lassan, de biztosan, mindenétől megfosztva, kimarad a saját sorsának alakításából. Sem európainak, sem demokratikusnak nem minősíthető az a „proletárdemokrácia”, melyben a népszavazás úgy érvényes, hogy a választók fele sem megy el szavazni és 62%-uk nem mond igen-t az Unióra. Bizonyára nem véletlen az, hogy a nemzet oldalán álló civil szervezetek végtelen hosszú sora, kivétel nélkül NEM-et mondott az Unióra. Pedig egyik sem tagadja az európai értékeket, a legtöbb a csatlakozást sem, de leszögezik: nem most (!), felkészületlenül és félretájékoztatva és nem így (!) kell csatlakozni, olyan hátrányos feltételekkel, amelyek – különösen a magyar föld elvesztegetése kapcsán – egy harmadik Trianon, egy harmadik nemzetgyilkossági kísérlet elképzelését vetítik előre.

Mindezekről azért ejtünk szót, mert úgy látjuk, hogy a posztkommunista „lumpendemokráciánk” állapotát sajnálatosan tükrözi a hazai keresztyénség helyzete. Egyházaink 1989 után nem voltak képesek színvonalasan betölteni történelmi küldetésüket. Rékszint meghatározó maradt a békepapi örökség, s inkább a „kiválás” lett a jellemző egyházi magatartás, mint a hitvalló kiállás Isten ügye, akarata, igaz-

sága, üzenete mellett. Következésképpen, napjaink eseményeinek erkölcsi dimenziója szinte nyomtalanul eltűnik, s honfitársaink nehezen találnak megfelelő támaszt, eligazítást nyújtó fórumra az eklézsiában.

A nyugati hatásoknak már jó ideje ki van téve a Kárpát-medence – az EU nélkül is –, és ezerszámra áradnak a különféle szekták, irányzatok, majdnem-egyházak, álvallások, fokozva a társadalmi káoszt, betegítve az amúgy is lábadózó keresztyénséget. A parttalan euroszervilizmus helyett, inkább alaposan utána kellene nézni mindennek, ami nyugatról jön. Arról a nyugatról, ahol a hitélet – a templomokkal együtt – sok helyen ijesztő mértékben kiüresedett. Ahol gyakran elismerő vállveregetés jár azért, ha az igehirdető nem az Ige üzenetét prédikálja, hanem a bukott liberalizmus politikai szólamait. Ahol akár arról folyhat a zsinatolás, hogy a homoszexuálisok egybekelését milyen szertartás szentesítse, vagy milyen liturgiát alkalmazzanak a kedvenc háziállatok életfordulóin?

Úgy tűnik, hogy abban az EU-ban, melynek alapokmányából utólagosan kivesszük a „keresztyén Európa” kifejezést és törvénnyel szabályozzák, hogy a vasárnap ne legyen ünnepnap, mert az zavarja a mások másságát, nem lesz sem könnyebb, sem jobb keresztyénnek lenni. Csoda-e, ha nem kíváncszunk – önként és dalolva – betagolódni egy olyan nagybirodalmi rendszerbe, ahol a vallás és az egyház ügyeit sem nálunk, hanem a sátán zsinagógáiban döntenek el? (Jel.:2,9.)

A magyar keresztyénség elsődleges kérdése – az EU tagjaként, vagy azon kívül egyformán – nem az integráció, hanem az, hogy az egyház Urának, Jézus Krisztusnak engedelmeskedve, talpra tud-e állni, meg tud-e újulni küldetésében és lesz-e még elég szabadsága a megépüléséhez? Az EU-ban mindez, vélhetően egyre nehezebbé válik. Csak egyvalakiben bízhatunk: - Abban, Aki legyőzte a világot. (Jn.: 16,33.)

Kiss Endre József

EGY ÉVRE VAGYUNK MAGYARORSZÁG EURÓPAI UNIÓS CSATLAKOZÁSÁTÓL.

Közös értékek, egységes piac részesei leszünk, gazdasági fellendülést vár mindenki. 1992-ben egy brüsszeli konferencián mégis elhangzott a kérdés: „Úgy tűnik, hogy felépítjük Európát. Csodálatos építmény lesz, de nem lesz benne lakó.” Amíg mindenki az értékek közösségéről és a közös gazdaság előnyeiről beszél, addig ezek mögött egy sokkal fontosabb folyamat rejlik. Európának nem lesz lelke. Sarkítva fogalmazva: 2000 év után eljutottunk oda, hogy a készülő európai alkotmányban már nem is csak az egyházakra, illetve a keresztény-zsidó kultúrára való hivatkozás válik kérdésessé, hanem Isten nevének szerepeltetése is. Eljutottunk odáig, hogy ha valami misszióra szorul, az nem Ázsia és Afrika, hanem Európa. Különösen annak nyugati fele, ahova csatlakozni akarunk. 1989-90-ig a „Vasfüggöny” kettéválasztotta Európát. A nyugati testvéregyházak sajnálkozva, némi szánalommal tekintettek a kelet-európai egyházakra, s most láthatjuk meg, amikor leomlott a Vasfüg-

göny, hogy a nyugati testvéregyházak is bajban vannak. Amíg minket a szocializmus pusztított, addig őket a szekularizáció. Az a szekularizáció, amely megkérdőjelezi az egyházak mai sikerességét. Európa értékrendje pedig a keresztyén kultúrára épül, melyet nem letagadni kell, hanem fölleveníteni. II. Pius pápa még így fogalmazott: „Európaiak, akiket összefoglalóan keresztyéneknek nevezünk.” Ez nem diszkrimináció, illetve vallási elfogultság. Senki sem vonja például azt kétségbe, hogy Irakban, Iránban stb. az erkölcsiség és a gazdaság mohamedán értékrenden nyugszik, vagy a Távols-Keleten a sintoizmuson, illetve a többi valláson. Európa kultúrája sem érthető a keresztyénség nélkül. Nem kétséges, hogy az egyházaknak, így a protestáns egyházaknak is komoly szerepe van abban, hogy Európában lélek is legyen, ne csak falak, kiváló bútorok, berendezések. A történelmet tekintve az egyház szerepének kérdésében a 19. századi belmisszió mutathat példát, amely megújította Európát. Az egyháznak meg kell erősítenie diakóniai szolgálatát és iskoláit, és egyfajta szociális hálóként kell működnie. Mindez feltétele a biztonságos Európa megteremtésének. A belépés kapcsán sokan attól félnek, hogy elveszítjük magyar identitásunkat. Az egyházaknak nemzetmegőrző szerepe volt a múltban is és kell hogy

legyen ma is. Nem nacionalista, hanem szolgáló módon, egyrészt a kultúra közvetítésével, másrészt iskolái által. Fontos, hogy ezekből az iskolákból kikerülő gyerekek tudják, hogy egyszerre reformátusok, magyarok és európaiak. A magyarországi történelmi egyházaknak és felekezeteknek szellemi híd szerepe volt és van Európa és Magyarország között.

Az is fontos történelmi sajátosságunk Trianon óta, hogy magyarokként különböző országokban élünk. Feladatunk ezzel kapcsolatban Európa lelki ismeretét állandóan ébren tartani, emlékeztetni az emberi jogok mellett a kisebbségi jogok védelmére. Minden lehetőséget meg kell ragadunk itthon és külföldön egyaránt, hiszen határon túl élő magyarjaink is a nemzet testéhez tartoznak. Hálátlan feladat ez, mert az Európai Unió kisebbségi politikája képmutató politika, általában szemet hunynak a problémák fölött, pedig Közép-Európában ezek a kérdések a múltban is akár háborúkat is kirobbantó feszültségeket hordoztak. A kedvezménytörvény nyilvánvalóan nem tesz a környező országoknak, de a magyar állampolgárok alkotmányos joga a határon túl élő magyarok támogatása. A trianoni békekötéskor minket sem kérdeztek meg, hogy mi erről a véleményünk. Ez nem ultra-nacionalista, revizionista politika, hiszen Trianon lezárt egy történelmi korszakot, csupán egyszerű felelősségvállalás. Helyettünk senki sem fog kiállni a mi ügyeink mellett. Ebben az egyházaknak, főként a református egyháznak történelmi szerepe van.

Mindezekhez a szerepvállalásokhoz szükségünk van teológiai identitás kialakítására és erősítésére, és a magyar teológia külföldi reprezentálására. Meghatározóvá kell ennek válnia a lelkészképzésben és továbbképzésben, illetve a református egyház hagyományos laikusképzésében, népfőiskolai mozgalmában. Jól képzett teológusokra és laikusokra egyaránt szüksége van a református egyháznak, hogy betölthesse küldetését az Európai Unióban.

Mindezekhez a szerepvállalásokhoz szükségünk van teológiai identitás kialakítására és erősítésére, és a magyar teológia külföldi reprezentálására. Meghatározóvá kell ennek válnia a lelkészképzésben és továbbképzésben, illetve a református egyház hagyományos laikusképzésében, népfőiskolai mozgalmában. Jól képzett teológusokra és laikusokra egyaránt szüksége van a református egyháznak, hogy betölthesse küldetését az Európai Unióban.

Mindezekhez a szerepvállalásokhoz szükségünk van teológiai identitás kialakítására és erősítésére, és a magyar teológia külföldi reprezentálására. Meghatározóvá kell ennek válnia a lelkészképzésben és továbbképzésben, illetve a református egyház hagyományos laikusképzésében, népfőiskolai mozgalmában. Jól képzett teológusokra és laikusokra egyaránt szüksége van a református egyháznak, hogy betölthesse küldetését az Európai Unióban.

Hórcsik Richárd

CSAK KERESZTYÉN EURÓPAI UNIÓ- NAK VAN ÉRTELME

Az üdvösség útja világosan olvasható a kijelentésekben, csak-hogy nem is olvassuk azokat, meg el is térünk az iránytól. Sőt, keresztutakat építünk, akadályokat emelünk, mester-

ségesen eltakarjuk a célt. Így aztán a földi jövendőt megmondani nehéz. Csak jó és rossz tendenciákat észlelhetünk, veszélyeket és menedéket láthatunk. Vajon felismerjük-e: az utak szövényes indái között csak két irány van és csak az egyik vezet menedékhez. Csak az egyik visz az üdvösséghez az örökéletben, életképes sokszínűséghez, magyarnak (vagy éppen szlováknak, franciának) maradáshoz itt a földi létben. Mert meg lehet élni a következő évszázadot, akár évezredet is, de – Antall József szavait (mint a címben is) szabadon idézve – csak keresztyén Magyarországnak van jövője.

Ha csupán annyit kérdezzük, hogy lesz-e jövője a Krisztus népének, arra aggodalom nélkül válaszolhatunk. Ígéretünk van rá. A keresztyén közösségek jövendőjében sem kételkedhetünk. Bár itt már jogosnak érezhetjük a kérdés Európai Unióra való szűkítését, hiszen ébredésekről, keresztyén közösségek születéséről, újjászületéséről mostanában inkább Afrikából és Ázsiából jönnek hírek. Kétségesebb az intézményesült keresztyénség jövőbeni szerepe az Unióban. Itt most jobb szó híján nem csak a keresztyén egyházakról és az azok által fenntartott intézményekről beszélek, hanem magáról a keresztyén gondolkodásmódról, kultúrköréről, a keresztyénnek mondott értékek alapján tevékenykedő egyéb szervezetekről is. Milyen hatása lesz az így értelmezett keresztyénségnek a kibő-

vült Európai Unióban, mekkora lesz a befolyása, mi marad meg belőle, épül-e vagy torzul?

A válaszokat formálni kívánó tényezőknek se szeri se száma. Egy rövid cikk keretében csupán néhányat említhetek.

A mindent a mának, mindent magadnak, mindent azonnal, mindent racionálisan szemlélettől elvakított ember is látja: „minden e földön csak elmúló”. Ott él benne is az időtálló, a transzcendens utáni vágy, és éppen ezen keresztül hamis eszmék, olcsó világ- vagy „csak” önmegváltó technikák ragadhatják el. Szekták, keleti vallások, különböző csomagolásba rejtett mágiák kísértetei járják Európát, kínálnak gyógyulást, szabadulást vagy éppen földi sikereket. Itt vannak nálunk is, de a csatlakozás után várhatóan még többen és még többféleképpen nyújtják majd be igényüket a lelkekre. Külön említést érdemel a mohamedán vallás. Már a brit szigeteken is milliós nagyságrendű követője él. Mostanában vitacikket sorozatát olvashatjuk arról, hogy békés természetű-e, de az nyilvánvaló, hogy mint vallás, hódító.

A keresztyénség jövendőjébe az egyházak jövendője is beletartozik. Sokféle nézet keveredik az Unió egyházain belül. Érezhető néhol a kiüresedés. Egyfajta találkahely a gyülekezet. Klub, ahol kávé mellett valami teremtő és irányító természetfeletről is lehet beszélgetni. A megváltásról, annak szükségességéről, Jézusról alig hallani. Az állam és az egyházak kapcsolata is változatos. Az egyik csatlakozni kívánó országban a lelkész állami fizetést kap, míg egy másik országban még a feltételzés ellen is felháborodottan tiltakoznak, hogy az egyház bármiféle segítséget kapna az államtól. Az egyre-másra jelentkező törekvések inkább azt valószínűsítik, hogy az egyházaknak saját magukat kell majd fenntartani az egész Európai Unióban, így hazánkban is.

A törekvések célja – Magyarországon szinte leplezetlenül – nem csak az államtól való teljes elkülönítés, hanem az egyházak civil szervezetté való lefokozása is. Legyen egy a sok közül. Sza-

badság és egyenlőség ürügyén támogatják a már említett kísértetek tevékenységét. Hadd legyen abból az Európából, ahol – ismét csak Antall József szavaival – még az ateista is keresztyén, olyan Európai Unió, ahol a keresztyén is ateista vagy legalább libertinus. A minap ünnepeltek hatalmas ovációval a tengeren túl egy homoszexuális püspököt, egy európai országban pedig csak sutogva merete ottani barátom elárulni: nem örül annak, hogy homoszexuális lelkészt kaptak. A beteg embert nem szeretik, nem gyógyítják, hanem arra kényszerítik, hogy betegségét érdemrendként mutogassa, hogy aztán norma legyen. Vagy ha erre alkalmatlan, hát megölik, mint a magatehetetlen magzatot, az önrendelkezés (nyak)örve alatt. Ugyanakkor közösségeket (megrend)szabályoznak és előírják, mennyi tejet termeljen, hogy szabad légy.

A hadakozás a tapasztalatok szerint eredménytelen. Bár a tévedésekre hátróztatottan rá kell mutatni, sokkal fontosabb a jónak, a szépnek, a krisztusnak vonzó felmutatása. A mai ember nyelvén való misszió, a lelki építkezés. Templomok és sok egyéb épült nagy erőfeszítéssel az utóbbi időben hazánkban. Jövönket az dönti el, épülnek-e a lelkek is. Ehhez kell valami több. Az, hogy mögöttünk álljon az Úr. Fáradásunk így nem lesz hiábavaló és így nem is fárasztó – ezt fogalmazza meg nagyon szépen Dsida Jenő egyik versében. Sütő András az erdélyi ember megmaradását a fűszálhoz hasonlítja: enged a szélnek. A Szentlélek fú, ahova akar. Bennünket akar megtartani. Neki kell engednünk, nem mindenféle szélnek. Akkor az Európai Unió alkotmányába is bekerül a keresztyén szó. Akkor nem intézik el egyetlen kurta mondattal a nemzeti azonosságot. Akkor megmarad a templomhoz való sajátosan magyar ragaszkodásunk. Megmarad úrvacsorázásunk Európában egyedülállóan megrendítő áhítata. Megújulunk a Krisztusban. Jövönk lesz.

Jeney András

Gyerekekről és gyerekeknek

MI VÁLTOZOTT?

Azt hiszem, hogy aki napjainkban csak egy rövid időt is töltött gyerekek között – szülőként, vagy nevelőként –, tapasztalhatta nyílt vagy rejtett szorongásait, agressziójukat, frusztrált magatartásukat. Valami megváltozott. Változtatunk módszereket, nevelési elveket, tanmenetet, tantervet készítünk, az evangéliumot próbáljuk átültetni a 21. század nyelvére, a gyermekkel való foglalkozás során helyet kapnak a technika új vívmányai, és talán megnyugszunk abban, hogy mi igyekeztünk. Mégsem változnak gyermekeink igényei, kívánságai, szóhasználata, nem járnak szívesebben a hittanórákra – mert: „Ha Pisti se, akkor én se!”, „És egyébként is tiszta ciki!”, ráadásul: „Most inkább átmegegyek Katáékhoz videózni.” Szülőként, lelkészként, hitoktatóként vagy egyszerűen keresztyén emberként újra és újra tapasztaljuk, hogy hitünk, keresztyénségünk ellenére valahol mégis kudarcot vallunk.

Ehhez a jelenséghez többféleképpen lehet viszonyulni. Tekinthetjük a nem „mintaszerű” gyereket sorscsapásnak, akivel nem tudjuk, hogy miért éppen „bennünket sújt az ég”. Vagy esetleg nehezen bár, de elfogadjuk, hogy a mai gyerekek ilyenek. Előfordul az is, hogy bokros teendőink miatt egyszerűen nincs időnk „lelkizni” gyerekeink sorsa fölött. Jár iskolába, végzi a dolgát. Mi is a magunkét. Amikor aztán egyszer lesz időnk szétnézni magunk körül, megdöbbenünk az „eredményen”, és értetlenül kérdezzük: „Kire ütött ez a gyerek?”

A Biblia azt mondja a gyermekről: „Bizony, az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt 127,3) Az Istentől kapott gyermek tehát nem sorscsapás, nem teher, nem is szükséges velejárója az életnek, hanem ajándék, amire vigyázni kell, amiért felelősséggel tartozunk, és amelyről egyszer számot kell adnunk.

Előzetes felmérések alapján mégis azt kell megállapítanom, hogy a szü-

lők, hitoktatók többsége sajnos – közvetve vagy közvetlenül – találkozik a magatartászavar különböző megnyilvánulási formáival. Mivel a keresztyén ember nem mentheti fel magát az alól, hogy ezekhez a gyermekhez is eljuttassa az evangéliumot (Mt 28,19-20), ezért tisztában kell lennie azokkal a speciális eljárásokkal, amelyek alkalmazása lehetőséget biztosít arra, hogy ezeket a gyerekeket ne csupán egy közösséghez, esetleg saját személyükhöz, hanem a gyülekezet közösségén keresztül az élő Úrhoz vezesse. Éppen ezért a szülő, hitoktató feladata nem csupán annyi, hogy megtanítsa a gyermeknek a hitbeli igazságokat, ismereteket adjon át nekik, hanem arra kell törekednie, hogy azok ereje által átformálódjon a gondolkodásuk, „szívük”, egész életük. Mindehhez azonban az szükséges, hogy ne lásson maga előtt reménytelen esetet, hanem szakmai tudása mellett tudjon nap mint nap meríteni az isteni erőből, az isteni példából. Ez az az erő és reménységet adó többlet, amivel a református nevelő rendelkezhet, amivel nevelhet, és ami alapján én magam is vallom, hogy napjainkban van ugyan nehéz eset, de reménytelen nincs.

El kell gondolkodnunk azon, hogy miért választják a gyerekek a „negatív figyelemfelkeltés” eszközét ahelyett, hogy igyekeznének megszerettetni magukat a szülővel, nevelővel. Vekerdy Tamás pszichológus szerint azért, mert a gyermek azt tapasztalta a családban, az iskolában, hogy ha nincs baj vele, akkor nem figyelnek rá, nem foglalkoznak vele. A gyermek számára pedig nincs nagyobb létbizonytalanság, mintha megfélemeznek róla. A kérdés megválaszolása természetesen jóval bonyolultabb ennél, de mindenesetre a fenti vélemény a probléma gyökerére mutat, hiszen a gyermeknek ma folyton „viselkednie” kell. A családban fontos, hogy csend, nyugalom legyen: a gyerek „ne zavarjon”. Az iskolában is viselkedni kell, mert különben megbüntetik. A kortárs csoportban teljesíteni kell, fel kell mutatni valamit ah-

hoz, hogy befogadják. Éppen ezért minőségi időre van szüksége a gyermeknek, amikor ő a fontos, és érdeklődés veszi körül. Ezt pedig csak a szülő tudja megadni. Sem a legújabb technikai csodák, márkás „cuccok”, tévéfilmek nem helyettesíthetik. Ezek pusztán eszközök arra, hogy azokat a bizonyos üres járatokat kitöltsék. Ha a család és az iskola túlzottan beszűkíti tevékenységét az oktatásra, és lemond a nevelésről, akkor a terepet átadja az élet más helyzeteinek, például a kortárs-csoportok iskolán kívüli folyamatainak, vagy más gyermekkori csoportoknak, amikben azután legtöbbször nem a nevelési szempontból kívánatos magatartásminták válnak a gyermek számára mintává.

Ha úgy gondoljuk, hogy fontosak ezek a kérdések, ha nekünk is vannak problémáink saját gyermekeinkkel vagy a ránk bízottakkal, foglalkoznunk kell velük. Éppen ezért úgy tervezünk, hogy a jövőben külön-külön foglalkozunk a gyakran felmerülő, jellemző problémákkal, azok okaival és megoldási lehetőségeket keresünk. Örömmel vesszük, ha együtt munkálkodhatunk az olvasóval. Hálásak lennénk azért, ha szülők, pedagógusok, lelkipásztorok problémaköröket javasolnának, illetve ha megosztanák velünk és így másokkal is kérdéseiket, tapasztalataikat, problémáikat, megoldási kísérleteiket vagy megoldásaikat, bánataikat vagy örömeiket.

Gombos Tímea

A „Váratlan utazás” című kanadai tv-filmsorozat váratlanul értékes meglepetés a mai gyermekfilmkínálatban gyermeknek, felnőttnek egyaránt. Közkívánatra, ismétlésként vetíti az MTV1 csatorna.

A 20. század fordulójának évtizedeiben játszódik a Prince Edward-sziget romantikus tájain. Az akkori Avonlea kisvároskát a hangulatos viktoriánus házak, a hölgyek visszafogott eleganciája, a férfiak

kétkezi munkás világa és a bájos ruhákba bújtatott, sokszínű életet élő gyermekesereg jellemzi.

Nem közvetlenül evangéliumi háttérű alkotás, de istenfélő lélkört sugároz. A gyermekek kisebb-nagyobb csínytevésai, a felnőttek megoldásra váró élethelyzetei a mi életünkben is jelen vannak. A megoldások egyben erkölcsi konzekvenciák és útmutatások is, melyek észrevétlenül beíródhatnak a gyermeklélekbe. Az egyik rész párbeszédének részlete jellemző az egész sorozatra: Az „Én rontottam el mindent!” felismerésre jön a jó tanács: „Az őszinte megbánás sokat jelent azok között, akik igazán szeretik egymást.” Jó lenne együtt ülni a képernyő előtt gyermeknek, felnőttnek, s a filmhez hasonló élethelyzetekben játékosan hivatkozni lehetne az ott látottakra is.

Könyvben, magyar fordításban is megjelent a Fabula Könyvkiadó Kft. gondozásában. Remélem, aki gyermekeivel időt szakít egy-egy epizódjára, annak „várt utazássá” válik a filmsorozat.

(egy édesanya)

Kesztyű-gyerekek

A Kesztyű családot nagy öröm érte. Iker gyermekeik születtek. Az egyiket Balocskának, a másikat Jobbocskának nevezték el.

Telt-múlt az idő, a Kesztyű gyerekek szépen fejlődtek. Nagyon hasonlítottak egymáshoz külsőleg, de a természetük igen különbözött. Jobbocska komolyabb, ügyesebb volt. Balocska szeleburdibb, ügyetlenebb. Az óvodában is gyakran magára borította a kakaót, nyitva felejtette a csapot, elmázolta a rajzot. Társai csúfolták is érte:

Balocska, Balocska,
Ügyetlen vagy, Balocskai!

Hatéves korukban, mikor már ötujjasok lettek, őket is beírták az iskolába. Balocska nagyon igyekezett, hogy utolérje testvérkéjét, Jobbocskát, de nem sok sikerrel. Ráadásul Jobbocska is szeretetlen volt hozzá. Ő gyönyörű „o” meg „a” betűket tudott írni, Balocska csak tojáshoz hasonlókat. Édesanyja vigasztalta, csak gyakoroljon szorgalmasan, meglesz az eredménye.

Közeledett a Mikulás-ünnepség. Az iskolában legőpítőversenyt rendezett az igazgató bácsi. A legügyesebbek érdekes ajándékot kapnak. Minden osztály egy

versenyzőt indíthatott. Jobbocskára esett a választás. Egy hónap volt a versenyig. Jobbocska szorgalmasan gyakorolt, mérte az időt, hogy mekkora házat tud egy óra hossza alatt összerakni. Titokban Balocska is próbálkozott és összehasonlította az eredményeket. Egészen jók voltak.

A verseny napjára Jobbocska hirtelen megbetegedett. Ki megy a versenyre helyette? Jobbocska édesanyja nem tudta a tanár nénit sem értesíteni, olyan hirtelen jött a betegség.

– Édesanya, légy szíves, engedj el Jobbocska helyett!
– kérlelte Balocska. – Meglátod, nem hozok szégyent sem Jobbocskára, sem az osztályra.

Így került be a versenybe Balocska. Nem volt hiába a sok gyakorlás, első helyen végzett. A nyeremény 10 napos balatoni nyaralás és egy nagy torta volt.

A tortát az osztálytársakkal együtt elfogyasztották. Jobbocska és az osztály is bocsánatot kért Balocskától a csúfolódásért.

Azóta Balocska is szép kerek „o” és „a” betűket ír és ritkábban önti le magát kakaóval.

(egy II. oszt. tanuló, Miskolc)

Theodore Dreiser, Amerikai tragédia (General Press Kiadó, 1993. p. 813)

A klasszikus regény titka az, hogy mindig időszerű és az élet valamely nagy kérdésében örök érvényű mondanivalója van, bármikor íródott is a mű. Ilyenek a Dreiser-regények is, akár az Omló bástyákra, A zseniális emberre, vagy éppen leghíresebb könyvére,

az Amerikai tragédiára gondolunk.

Számunkra, mai magyar reformátusok számára különösen izgalmas és tanulságos ez a könyv, függetlenül attól, hogy egészen más politikai, társadalmi viszonyok között íródott.

Az utcai prédikátor házaspár gyermekei közül a kamaszodó fiú egyre jobban szégyelli szülei foglalkozását és szegénységüket. Érvényesülni, kitűnni, naggyá lenni vágyik, és a sikeresek közé szeretne tartozni, akik élvezhetik az életet. Vágya érdekes, színes körülmények között teljesülni látszik, majd egy váratlan drámai fordulattal élete tragédiába torkollik. A fiút gyilkosságért halálra ítélik. A börtönben folyik a küzdelem lelkének megmentéséért, melyben édesanyja is részt vesz. „Hiszen alig élt még.” Elérkezik az utolsó óra kétségek és reménykedések között. Most már nem az élet és halál, hanem a kárhozat vagy az üdvösség a kérdés.

Berényi József

KUNIGUNDA BELEOLVAS A NAPLÓBA

„*MEA CUNIGUNDIS.. CUNIGUNDIS MEA...*”

SZENCI MOLNÁR ALBERT NAPLÓJÁBÓL

RÓLAM - VALLJUK BE - ELÉG SZÁRAZON ÍRTÁL,
SZÁMADÁSKÖNYVBE ILLŐ, FURA ÉS KOPÁR MONDATOKAT.
É KÉTSZERI, GYÖNGÉD BIRTOKJELÖLÉS,
MEG TALÁN AZ, AHOGYAN NEVEMNEK LEGELSŐ BETŰJÉT NAGYOBBRA ÉS VADRÓZSAÁG HAJLATÚRA FORMÁLTA SZORGALMAS, KOMOLY KEZEDBEN A TOLL,
BESZÉL CSAK MÁSKÉNT, IGAZ, HANGTALAN.

PETRŐCZI ÉVA

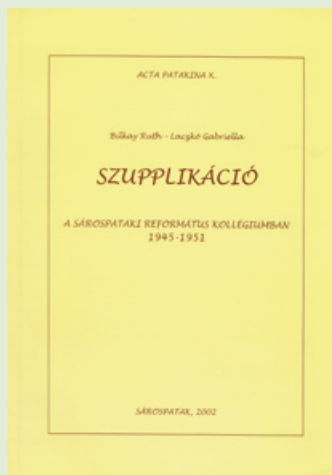
Tizenöt zsoltár

Sumonyi Zoltán zsoltárverseit Gryllus Dániel dallamaival énekléi Gryllus Vilmos és Dániel, valamint Sebestyén Márta.

Gryllus Limited, GCD004, 1997.

„... senki sem tud Istenről méltóképpen énekelni, csak az, Ő tanít meg erre. Azért akármerre keresgéljünk is körös-körül, sem jobb, sem Isten dicsőítésére alkalmasabb énekeket nem találhatunk, mint Dávid zsoltárait, amelyekben maga a Szentlélek tanította meg őt.” Ez a kálvini gondolat jut eszembe, valahányszor ezt a lemezt hallgatom. Sumonyi Zoltán zsoltárversei a magyar reformáció parafrázis-hagyományát elevenítik fel, ám Gryllus Dániel dallamai túllépve felekezeti és etnikai határon a közép-európai élményközösségből merítenek. Van azonban még egy fontos, ha tetszik praktikus jellemzője is ezeknek az énekeknek: nem csupán hallgatásuk, de könnyen megjegyezhető strófaik lévén énekelésük is jólesik a léleknek – akár (ifjúsági) gyülekezeti alkalmakon is. Szívvel ajánlom mindenkinek.

NKZs

Szupplikáció - Ezen a címen jelent meg a pataki kollégium Tudományos Gyűjteményeinek 10. kiadványa. (Acta patakina X). A kiadvány teljes címe: Szupplikáció a sárospataki református kollégiumban 1945-1951. (Sárospatak, 2002. p. 196+1.) Ennek az értékes dokumentumnak és érdekes olvasmánynak szerkesztői a Tudományos Gyűjtemények adattára munkatársai: Bilkay Ruth és Laczkó

Gabriella. Több mint 100, kézzel írt naplóból gyűjtötték össze az anyagot, melyet a jelzett időben a pataki szupplikáns csoportok írtak és adtak be a gyűjtött adományokkal együtt a kollégiumnak. Forrásul használták az akkori kollégiumi jegyzőkönyveket és közigazgatói levelezést is. A gondosan szerkesztett helymutató a Tiszáninneni Egyházkerületünk szintje minden gyülekezetét – községét, városát – magában foglalja. A névmutató pedig több mint 900 nevet tartalmaz, és itt majdnem mindenki megtalálja magát, aki ebben az időben a kollégium tanára vagy diákja volt.

A kiadvány beszerezhető a pataki Tudományos Gyűjtemények Adattárában.

Benke György

Az elmúlt közgyűlés óta az Egyházkerület Elnökségének részvétele és intézkedései Egyházkerületünket érintő ügyekben

2003. február 1.	Kerületi közgyűlés, a választás lezárása, új tisztségviselők eskütétele	2003. március 26.	Dr. Dienes Dénes habilitációs előadása Sárospatakon
2003. február 4.	A Sárospataki Gyűjtemények munkatársai megkezdik a leltározást a püspöki hivatalban		Bányi Attila temetése Gazda István esp. szolgálatával
2003. február 06.	Egyházkerület új vezetőségének első sajtótájékoztatója	2003. március 31.	A Lévy József Ref. Gimnázium 10 éves évfordulója – Avasi Templom és Nemzeti Színház
2003. február 08.	Dr. Dizseri Tamás temetése Érden.	2003. április 01.	Esperes-gondnoki értekezlet
2003. február 09.	Európa Rádió felvétele	2003. április 01.	A MÁON igazgatója munkába áll, a Püspöki Hivatal új munkatársai is megkezdik munkájukat
2003. február 10.	Pulzus Tv – megbeszélés az Egyházkerülettel és a Lévyval	2003. április 03.	Püspöki találkozó a sárospataki teológusokkal
2003. február 13.	Esperesek találkozása az egyházkerület vezetőivel	2003. április 03.	Tárgyalás a Diósgyőri Általános Iskola bővítésével kapcsolatban
2003. február 15.	Püspökszentelő közgyűlés	2003. április 04.	A Diósgyőri Ref. Ált. Iskolában országos olvasási és helyesírási verseny
2003. február 17.	Székházfelújítás és gépkocsiügyek	2003. április 05.	Tiszáninneni lelkészcsaládokból származók első országos találkozója a Székházban
2003. február 19.	A Nyizsnij Novgorod-i Könyvtár igazgatójának, Natalia Kuznyezovának látogatása Sárospatak könyvei kapcsán	2003. április 07.	Pápai Szabó György és munkatársai riportot készítenek a Kerület vezetőivel
2003. február 20.	Elköszönés a „szerkezetátalakítás miatt nem alkalmazható” régi munkatársaktól	2003. április 08.	Vendégségben az Állami Számvevőszék Elnökségénél
2003. február 22.	Dunamelléki püspökszentelés Kecskeméten	2003. április 09.	MRETZS, MRV SZ és a MRÉ Elnökségeinek találkozója Budapesten Világtalálkozó 2005.
2003. február 24.	Dr. Kádár Zsolt a new yorki Kossuth Lajos emlékünnepeken a Tiszán inneni történelmi egyházak delegáltja	2003. április 11.	Abaúji húsvétot előkészítő értekezlet Borsod-Gömöri, Zempléni és Egervölgyi – húsvétot előkészítő – lelkészértekezlet
2003. február 26.	Borsod-Gömör lelkészértekezlete	2003. április 14.	Találkozás az Országos Lelkészegyesület vezetőivel
2003. február 27.	Zsinati Elnökségi Tanácsülés Bp.	2003. április 15.	Regionális rádiós áhítat
2003. február 28.	Zsinati ülés, Bp.	2003. április 23.	Az egyházkerület főgondnoka találkozik Wilfrid Neuser úrral, a rajnai egyház külügyi elnökével a Protestáns Missziói Tanulmányi Intézetben
2003. március 01.	Felvételt készít a „Katolikus Rádió”	2003. április 26.	MRETZS Iskolaügyi Bizottságának ülése Miskolcon
2003. március 02.	Felvételt készít a Hír Tv		Kerületi Tanácsülés – a Kerület Költségvetésének elfogadása
2003. március 05.	Abaúji lelkészértekezlet a Székházban.	2003. április 28.	Miniszterelnöki Hivatal – Tárcaközi Bizottság – kerületi ingatlanok kártalanításának tárgyalása
2003. március 06.	Nevelői értekezlet Sárospatakon a gimnáziumban	2003. április 29.	„eReformatika.net” elindítása
2003. március 07.	A Nők Világ Imanapja a Székház dísztermében	2003. április 30.	Zsinati Sajtóbizottság ülése – Bp. – Találkozás és eszmecsere a Zsinaton Holland Keresztyén Politikusokkal
2003. március 07.	A Zempléni Egyházmegye Presbiteri Konferenciája Szerencsen	2003. április 28-30.	MRETZS Sajtóbizottságának kétnapos ülése a Püspöki Hivatalban
2003. március 12.	Zsinati ülés, Bp.		
2003. március 13.	„Bejárás” a Felsővárosi Templomban a lelkészekkel és a tervezővel		
2003. március 14.	A Nyilas Misi Ifjúsági és Missziós Központ avatása		
2003. március 18.	Megbeszélés a Máon vezetőivel		
2003. március 19.	A Zsinat Elnökségi Tanácsülése Budapesten		
2003. március 19.	A Máon kuratóriumi ülése		
2003. március 22.	Egyházkerületi nőszövetségi konferencia a Székházban		
2003. március 25.	Gárdonyi Zsolt látogatása a Püspöki Hivatalban, a „Kerületi egyházzenei koncepció” egyeztetése		

2003. április 29. A KÉSZ és a LKE szervezésében „Kerületi Peregrináció” a Kerületi Székházban
2003. május 02. Hálaadó nap Bodrogkeresztúron a felújított templomban
2003. május 03. Béres Ferenc emléktábla leleplezése Gagybátorban
2003. május 06. Keresztyén Közművelődési konferencia – Eger
2003. május 07. Zsinati Elnökségi Tanácsülés Budapesten
2003. május 10. Lévay József Ref. Gimnázium ballagási ünnepsége
2003. április 11. Istentiszteleti és szoboravató szolgálat Nagyváradon
2003. május 12. Esperesi értekezlet
2003. május 13. Zsinati Elnökségi Tanácsülés Budapesten
2003. május 14. Ecsedi István miniszteri biztos látogatása „Jegorov kapitány” ügyében a püspöknél
2003. május 15. A „Sárospataki Teológia lehetőségei” – megbeszélés a legfelsőbb vezetéssel
2003. május 17. Abaúji és Borsod-Gömöri Egyházmegyei közgyűlések
2003. május 21. Zsinati ülés, Bp. 2003. május 23. Debreceni II. REFIS világtalálkozó Az új Kismamaház megnyitása a Maros úton
2003. május 24-25. „Károlyi Gáspár Napok” – Nagykárolyban Tőkés László püspökkel
2003. május 26. Püsködöt előkészítő borsod-gömöri lelkészértekezlet
2003. május 28. Püsködöt előkészítő abaúji lelkész-értekezlet
2003. május 29. Ballagás a Görgey úti Ref. Óvodában.
2003. május 30. VIII. Életvédő zárandoklat Szűcs Endre főjegyző részvételével
2003. június 01-02. Borsod-Gömöri Egyházmegye üdüléssel egybekötött lelkészértekezlete Berekfürdőn
2003. június 02. Ökumenikus Tanács elnökségi ülése, Bp.
2003. június 04. A Pax Tv forgatása Miskolcon és Göncön
2003. június 10. A Théma Egyesület Konferenciája Berekfürdőn
2003. június 10-13. Mátraházi lelkésztovábbképző tanfolyam I. csoport – találkozás Mátraházán
2003. június 17. Egyeztetés a Miskolci Egyetemmel „Egyetemi Lelkészség” alapszerződés tárgyában
2004. június 16-20. Mátraházi lelkésztovábbképző tanfolyam II. csoport – találkozás Mátraházán
2003. június 11-13. Sárospataki I. és II. lelkészképesítő vizsgák a Zsinati Lelkészképesítő Bizottságok előtt
2003. június 13. Diósgyőri Ref. Ált. Iskola évzáró ünnepsége
2003. június 14. Egervölgyi és Zempléni Egyházmegyei Közgyűlések
2003. június 15. Lelkészeiktatás Noszvajon
2003. június 20. Sárospataki Református Teológiai Akadémia diplomaosztással egybekötött tanévzáró ünnepsége A segédlelkészek kibocsátása
2003. június 20. Megbeszélés a MÁON fejlesztésével kapcsolatosan Az egyházkerület Erdész úti Óvodájának tanévzárója és 10 éves évfordulójának ünnepsége
2003. június 21. Sárospataki Ref. Gimn. tanévzáró ünnepsége a Református templomban
2003. június 24. LEKA Bizottsági ülése a Székházban
2003. június 25. Keresztyén Egyházak Könyvtárainak Egyesülete éves közgyűlése Sárospatakon Egyetemi „lelkészségi évzáró istentisztelet” Miskolcon a jezsuita templomban
2003. június 26. Kelemér, Tompa Mihály Emlékmúzeum új állandó kiállításának megnyitása
2003. június 27. Lévay Gimnázium és növendékek lelkészeinek találkozója – Szentléleki Turistapark
2003. június 28. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Diplomaosztó és doktoravató ünnepi közgyűlése

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszánineni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Füstí-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella, Sinkóné Tóth Zsuzsanna

Egyházmegyei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Várady Zsolt

Teljes nyomdai előkészítés: Füstí-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1.

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 300 Ft; **Eladási ár: 150 Ft**